No 2681 Zaterdag 20 Juli 1935 52ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elke Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: Past. S. Mateo, Tel. 413
Administratie: St. Thomas-college Tel. 550.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f.0.50 voor elke regel meer 10 cts.

Het kind en de godsdienst.

Thans, nu de vergankelijkheid van materiële welvaart met de dag duidelijker wordt, en stoffelijk bezit een broos geluk blijkt, komt de mens weer tot een hogere erkenning van geestelijke waarden.

Hoe heeft het niet lang als de hoogste wijsheid gegolden, dat we de weke kinderhersenen niet moesten lastig vallen met godsdienstige problemen. Het geloof was geen kwestie van opvoeding. Men moest het kind vrij van elk geloof opvoeden om het later als het volwassen was, vrij te laten kiezen, welk geloof het wilde.

Alsof een godsdienstloze opvoeding, geen positieve atheistische opvoeding was en ook een kind op geestelijk gebied niet evenzeer moest geleid worden als in de profane wetenschap.

Van deze dwaasheid komt men dan ook algemeen terug.

Kort geleden schreef de soc. dem. paedagoog, de heer v. Veen, een artikel, waarin hij de z.g. neutrale, maar godsdienstloze opvoeding op school een mislukking noemde en hij pleitte er voor, om ook op de openbare school de godsdienst direct in verband te brengen met de opvoeding en het leven van het kind.

Wij moeten in het belang van het kind en van de maatschappij weg, zo schrijft hij, onder de rigeur van de uitlopers van het rationalisme.

De bekende vrijzinnige paedagoog Frits van Raalte, valt nu in het liberale Handelsblad den socialistischen paedagoog bij en hij erkent, dat ouders die de z.g. godsdienstige opvoeding van hun kind op hun beloop laten en aan het toeval prijs geven, gevaar stichten voor een kwaadaardige groei.

Hij wijst er op, dat voor het psychisch leven van een kind, voor een normale gezonde ontwikkeling, het godsdienstig leven zulk een belangrijke rol speelt.

Ook bij het kind, dat geheel godsdienstloos wordt opgevoed en nooit iets over God hoort, blijft iets leven van het Godsbegrip, dat zich langs dezelfde weg ontwikkelt als bij onze verre heidense voorouders, die ook tot een soort Godserkenning kwamen.

En dan wijst deze paedagoog er op, dat juist bij deze kinderen met hun primitief en geheel onontwikkeld godsgeloof zich vooral de z.g. afschuwelijke godsdienstangsten voordoen, waar ze later op oudere leeftijd dikwijls nog met angst-rillingen aan terug denken.

Om deze kinderen vaak lange angstaanjagende geestelijke folteringen te besparen en godsdienstangst te voorkomen, is het gewenst, zo gaat de heer van Raalte voort, om hen vertrouwd te maken met het bestaan van een zachtmoedige God, die verheugd is om een goed gedrag en bedroefd — niet vertoornd — om onze fouten en verkeerdheden.

Een dergelijk godsgeloof, waarin de kinderen gesproken wordt van een Onzen Lieven Heer is ook voor de karaktervorming voor een kind een belangrijk hulpmiddel, maar vooral een afdoend middel tegen psychische zielstoornissen, die menig kind zo martelen.

En dan eindigt deze kinder-paedagoog en psycholoog zijn belangrijk en interessant artikel met de volgende opmerking:

„Vele ouders, voor zover ze zich al met de psychische opvoeding buiten het intellect om, van hun kinderen bemoeien, verzuimen dit, daar het Godsbegrip te ver buiten hun horizon ligt. Daardoor laten ze in onwetendheid, het kind in dit opzicht aan zijn lot over en dat is vooral voor kinderen met nerveuze aanleg — en welk groot percentage is dat niet — vaak hoogst nadelig en dit behoort dus anders te worden."

Wij zien hierbij niet over het hoofd, dat dit pleidooi voor een positieve godsdienstige opvoeding van het kind vooral geschiedt op grond van andere overwegingen, dan wij katholieken beogen, wanneer wij ons kind spreken van God en Zijn lieve Heiligen, om op die wijze het kind ook paraat te maken voor zijn hoogste bestemming, waartoe de mens door God geschapen is.

Maar het kan toch ook geen kwaad, dat wij van deze vrijzinnige paedagoog leren, hoe ook de godsdienstige opvoeding, zoals wij katholieken die in de praktijk brengen, naast grote geestelijke voordelen, ook in het stoffelijk belang is van ons kind.

Wellicht dat deze overweging ook voor vele katholieke ouders een prikkel te meer zal zijn om aan deze godsdienstige opvoeding niet minder onze zorg te besteden dan aan de lichamelijke.

En tevens blijkt hieruit weer opnieuw hoe God in Zijn ondoorgrondelijke raadsbesluiten, Zijn leer en Zijn geboden ook ons heeft gegeven, niet alleen in het belang van onze ziel, maar **ook van ons lichaam.**

Zodat een verwaarlozing van onze godsdienstige plichten ook noodzakelijk leidt tot een veronachtzamen van onze lichamelijke belangen.

De Tweede Kamer over de Herziening van het Regeeringsreglement.

Verschenen is het Voorlopig Verslag over de twee wetsontwerpen betreffende herziening van het Reglement op het beleid der Regering in de kolonie Suriname, en herziening van het Reglement in de kolonie Curaçao.

Blijkens dit verslag wezen zeer vele leden erop, dat de indiening van de ontwerpen tot herziening van de West-Indische Regeringsreglementen wel bijzonder lang op zich heeft laten wachten.

Bij verschillende leden bestond ernstig bezwaar tegen de beperkte omvang dezer herziening.

Vele andere leden verklaarden zich met deze zienswijze niet te kunnen verenigen.

Zouden zij niet zonder meer de bewering willen onderschrijven, dat deze ontwerpen slechts weinig wijzigingen van belang bevatten, naar hun mening valt inderdaad niet te ontkennen, dat de thans aan de orde zijnde herziening van minder ingrijpende aard is dan de soortgelijke, welke ten aanzien van Ned. Indië tot stand kwam. Zij achtte daarvoor echter deugdelijke gronden aanwezig.

Op grond van een en ander waren deze leden van oordeel, dat de Regering terecht, grotendeels op het voetspoor der Commissie-Staal de herziening der West-Indische Regeringsreglementen beperkt heeft tot de wijzigingen, welke in de onderhavige ontwerpen zijn vervat.

Met instemming hadden vele leden geconstateerd, dat, in overeenstemming met het advies der meergenoemde Commissie-Staal, is afgezien van een splitsing der budgetten van de West-Indische gebiedsdelen ten einde langs deze weg voor die gebiedsdelen blijvend sluitende begrotingen te krijgen. Deze leden uitten de hoop, dat hiermee met het splitsingsdenkbeeld voorgoed is gebroken.

Gouverneur en opperbestuur

Bij vele leden bestond tegen de voorgestelde bepalingen ernstig bezwaar, voor zover die de verhouding tussen gouverneur en opperbestuur betreffen.

De ontwerpen formulering wijkt sterk af van die der Indische staatsregeling. In de ontwerpen ontbreken de woorden „en met inachtneming van 'sKonings aanwijzingen" en wordt de zin gemist, dat de gouverneur aan den minister van Koloniën alle gewenste inlichtingen geeft. Zo kan men denken, dat de gouverneurs van Suriname en Curaçao een grotere zelfstandigheid genieten en minder gebonden zijn dan de gouverneur-generaal van Nederlands-Indië. Art. 60 der grondwet stelt hen echter op één lijn.

Deze leden achten vooral opneming van de eerste bepalingen in de ontwerpen **nodig, omdat alleen daarmee een juiste omschrijving wordt verkregen van de verhouding tussen landvoogd en opperbestuur.**

Met de inperking van de bevoegdheden van het opperbestuur op wetgevend gebied en het overnemen voor Suriname en Curaçao van de regeling voor Nederlands-Indië betuigden vele leden hun instemming.

Tegen het overnemen in de ontwerpen van de lange en korte conflictenregelingen, welke de Indische staatsregeling kent, bestond bij verscheidene leden ernstig bezwaar.

De leden, hier aan het woord, wensten vervanging van de voorgestelde regeling door ene, waarbij de oplossing van conflicten in handen van den wetgever wordt gelegd. Dan zal h.i. ook het aantal conflicten aanzienlijk verminderen.

Algemeen werd erkend, dat de zelfstandigheid van Suriname en Curaçao op begrotingsgebied reeds zo groot is, dat de bevoegdheden niet meer kunnen worden uitgebreid. Volgens vele leden zou voor alle gevallen goedkeuring van de begroting bij de wet behoren te worden voorgeschreven. Er bestaat geen reden tot verschil in dit opzicht tussen Nederlands-Indië en de West-Indische gebiedsdelen.

Tegen het voorstel, de vertegenwoordigende lichamen in beide gebiedsdelen deels uit gekozen en deels uit benoemde leden te doen ontstaan, bestond bij verscheiden leden ernstig bezwaar.

Dat op Curaçao het kiesrecht thans eerst wordt ingevoerd, kan op zichzelf kwalijk grond opleveren om het terrein, waarop de bevolking deze nieuwe bevoegdheid kan uitoefenen, zo duchtig te beperken, als de regering voorstelt.

Vele leden echter achtten de argumenten der regering juist en wezen op de geringe politieke ontwikkeling der gewesten.

Sommige dezer leden stelden in het licht, dat Curaçao geen geografische eenheid vormt en dat, werden alle leden der Staten gekozen, niet elk samenstellend deel van het gewest in het college zou zijn vertegenwoordigd.

Bezwaar tegen vrouwenkiesrecht

Verscheidene leden verenigden zich niet met de uitsluiting van de vrouw van het actieve kiesrecht. Andere leden vonden het met de commissie-Staal gewenst, het antwoord op de vraag, of de vrouw al dan niet kan kiezen of gekozen worden, aan het kiesreglement over te laten.

Intussen stemden vele leden met dit onderdeel der voorstellen in. Bij een deel hunner bestonden in het algemeen bezwaren tegen het vrouwenkiesrecht. Bovendien vonden zij voor een in politiek opzicht primitieve samenleving als de West-Indische kiesrecht voor de vrouw ongewenst.

De verruiming van de grenzen van het censuskiesrecht juichten vele leden toe.

Verscheidene leden betreurden, dat van deze herziening geeen gebruik is gemaakt om de Staten het recht van interpellatie te verlenen.

Schadeloosstelling bepleit

Bij een aantal leden was de vraag gerezen, of het aanbeveling verdient aan de leden der Staten een zekere schadeloosstelling toe te kennen. In het bijzonder met het oog op de uitbreiding van de werkzaamheden der vertegenwoordigende lichamen, welke deze herziening tot gevolg zal hebben, achtten zij het verlenen aan de Statenleden van het recht op een niet al te grote schadeloosstelling wel gewenst.

Staatspartij en kerk.

Naar aanleiding van de overgang Marchant en de geruchten, die er gingen over een samengaan in politicis van Katholieken en S.D.A.P. bleek ons dat vele niet Katholieken mank gaan aan de dwaling, dat zij een katholieke staatkundige partij verwarren met niets minder dan de kerk zelf, of met het katholicisme als zodanig en in z'n totaliteit.

Een zelfde dwaling werd onlangs ook verkondigd door de Rotterdamse hoogleraar Prof. C. W. de Vries, die verklaarde, dat samenwerking tussen S.D. A.P. en R. K. Staatspartij principieel onmogelijk is op deze grond, dat twee „totale" partijen nooit kunnen samenwerken.

In het jongste nummer van de „R.K. Staatspartij" richt de partijvoorzitter, mr. Goseling, zich tegen de vergissing van den hoogleraar:

Prof. de Vries schijnt de verhouding te miskennen tussen het Katholicisme als levens- en wereldbeschouwing en de gelijkgerichte samenwerking der Katholieke Nederlanders in de R. K. Staatspartij. Inderdaad vordert het K a t h o l i c i s m e de totale mens. Maar juist omdat deze levens- en wereldbeschouwing de totale mens vordert, kan en mag zij de mens niet totaal vorderen op een o n d e r d e e l van het menselijk streven, op staatkundig terrein. Geheel iets anders is natuurlijk, dat die levensbeschouwing onafwijsbare eisen stelt, ook op staatkundig terrein, en dat onder de omstandigheden, waarin wij in Nederland leven, die beginselen het best tot gelding kunnen worden gebracht door gelijkgerichte samenwerking der Katholieken, die het zich tot plicht rekenen zó land en volk en kerk te dienen. Dat is ook de grond, waarop onzerzijds „politiek dissidentisme" wordt veroordeeld. Maar al wil dus de R. K. Staatspartij de Katholieke Nederlanders verenigen in staatkundige activiteit, zij wacht zich wel de totale katholieke mens in beslag te nemen. De veelzijdigheid van het katholieke gemeenschapsleven biedt hiervan de meest sprekende bewijzen. De leiding der R.K. Staatspartij toont juist bij voortduring nauwgezette zorg om de „hiërarchie der waarden" in acht te nemen. Dit was bijvoorbeeld de voornaamste reden, waarom zij een afzonderlijke politieke jeugdformatie heeft afgewezen, en aan de jeugd de gezonde leer en de gezonde gedachte op staatkundig terrein tracht bij te brengen via de algemene jeugdorganisaties, die van hulp en voorlichting dient. Men mag de jeugd slechts zien te winnen voor een ideaal, dat waard is de jeugd t o t a a l te vatten. Want de jeugd vooral verlangt „totaliteit". Maar dan een andere totaliteit, dan een Führer geven k a n. Tenzij alleen de Koning Christus, Wiens leiding gevoeld die(welke enige politieke partij of enige moet worden door de totale mens, ook wanneer hij dient in politiek verband. En daarom kan „de totale partij" nergens dieper gefungeerde afwijzing vinden dan juist bij de Katholieken. Ook in dit opzicht vormen zij, niet het minst in deze tijd, in hun staatkundige samenwerknig een hechte waarborg voor behoud van rechtmatige vrijheid in Nederland en zijn gebiedsdelen!

Weest niet al te heftig in uw liefde voor de dieren — ge doet de mensen soms te kort.

„Over de zin van het huwelijk."

Onder deze titel schreef Dr. A. Hoegen een proefschrift voor de Universiteit van Nijmegen.

Een boek dat uitgegeven is in dezelfde stad bij J. J. Berkhout, en waarover Piet Kasteel in de Maasbode in een schone recensie schreef, dat dit boek ons trekt uit de juristerij en uit de casuistiek en het ons opheft boven het persoonlijke en, zonder in het afschuwelijke totalitarisme te vervallen, de groot-menselijke betekenis van het huwelijk als maatschappelijk instituut in helder licht stelt.

Dat hadden wij nodig. Na al het gepraat over echtscheiding en kameraadschapshuwelijk, het uit alle verband gerukte gedisputeer over kindertal door specialisten en soms door sofisten werd het meer dan tijd, dat wij nu eens hoorden over het huwelijk tout court. En aan die behoefte voldoet kapelaan Dr. A. Hoegen in zijn kranig proefschrift: **Over den zin van het Huwelijk.**

Wij hebben het boek nog niet ontvangen, maar om het belang van de zaak, dat het in handen komt van velen onzer lezers en lezeressen, moeten we de Maasbode schrijver voor een groot gedeelte citeren.

In zake het huwelijk zijn zeker, de goede canonieke beschouwingen onmisbaar, terwijl psychologen en medici uiteraard óók recht van spreken hebben. Maar wie, die ook slechts oppervlakkig kennis nam van de stroom der recente huwelijks-literatuur heeft niet bij zich zelf gezucht: alles goed en wel, maar wat IS het huwelijk nu eigenlijk? Er was er één, die er enige notitie van had — één, die trouwens telkens blijkt van veel meer notitie te hebben dan een dozijn Duitse profesoren bij elkaar — en die ene was Chesterton, toen hij na zijn gezonden bundel W h a t i s w r o n g w i t h t h e w o r l d ? zijn T h e S u p e r s t i t i o n o f D i v o r c e in de wereld zond en er op wees, dat de meeste moderne huwelijksbeschrijvers er geen kop of staart aan weten te maken, omdat zij er geen flauw begrip van hebben, hoe veel omvattend de idee van het huwelijk is en hoe de ware opvatting ervan niet rust op enige teksten, maar samenhangt met een hele wereldbeschouwing.

De verdienste van dr. Hoegen is, dat hij in deze moraal-theologische studie zowel het unieke als universele karakter van het huwelijk heeft gegrepen en daarbij bouwt op een wereldbeschouwing, die de heldere Aquiner voor minder helderen als wij zijn, doorzichtig heeft trachten te maken. „De rede interessere het lagere bij het hele huwelijkscomplex", zegt de moralist (153), die durft spreken van „huwelijks-ascese", die gepredikt moet worden (282) nadat de theoloog heeft gezegd: „Men populariseert de kerkelijke huwelijkswetgeving, blijft er maar steeds op hameren, d a t het zo is, zonder zich aan een bescheiden w a a r o m te wagen". (33).

De centrale gedachte van het boek is deze, dat de huwelijksgemeenschap van een geheel unieke structuur is, een gemeenschap, waarvan de natuur de waarden in een doorzichtige harmonie verbond en waarin niet alleen de geslachten elkaar aanvullen omdat zij elkander nodig hebben, maar waarin naast de mens ook de menshied verzorgd is. (134).

De mensheid: haar welzijn heeft de grote denker van Aquino altijd op de voorgrond geplaatst. Neen niet in de nationalistische of etatistische ketterij van vandaag, die de mens doet opgaan in de groepsgemeenschap, in een bepaalde staatsvorm, ja, zelfs in een bepaald regime — hoe zou zulk een vernedering van de menselijke persoon zijn opgekomen in het hoofd van den man, die schreef: „Het goed der genade van één mens is meer waard dan het aardse goed van het gehele heelal" (I, II, q. 113 a 9 ad 2) — maar zó, dat hij voortdurend de nadruk heeft gelegd op de ordening in het heelal, dat zijn levensbeschouwing de mens leerde denken over doel en eindterm, dat hij kosmische zin inprentte aan de mensen, verantwoordelijkheidsgevoel ten opzichte van de menseheid. Deze centrale gedachte van Thomas van Aquino — een geweldige gedachte, waarvan het verlies de mensheid en vooral Europa zo ongeveer op de rand van de ondergang heeft gebracht — houdt juist zulk een spanning in het tweede deel van zijn Summa Theologica. En indien latere wijzen daarvan meer notitie hadden genomen, zouden wij heel wat verder zijn gekomen met veel problemen, die nu nog om oplossing vragen. Hoe ter wereld wil men bijv. ooit het loonvraagstuk oplossen bij de dwaas-individualistische opvattingen welke ons nu nog beheersen als waren ze „vanzelfsprekend", zoals dat heet?

Dr. Hoegen spreekt van „de sociale taak der gehuwden" (33) en over het totaal onvernoemd laten van de „sociale strekking" van het huwelijk in de moraalboeken (252). Men heeft de huwelijksethiek verlaagd tot een oeconomie van de concrete situatie (57), alsof het huwelijk gericht was op momentele individuele noden (170), alsof men er tenslotte van maken mag, wat men zelf verkiest (257). Zo, door „een te individualistische huwelijksopvatting" (293), raken de meeste mensen ook in de war, zodra de kwestie van het kindertal of van echtscheiding aan de orde komen. Heel het broksgewijze geredeneer is een gevolg van het vergeten der grootse gedachten, met behulp waarvan Thomas van Aquino het huwelijk, als sociaal instituut, „hervorming" beluste mensen trachtte te tuut, uit de handen van onwetende op houden. Thomas stelt steeds de sociale aard van het huwelijk in het licht; hij wijst er op, hoe de huwelijkswetgeving daarom gebouwd is op de universele aard der dingen, op wat per sé is, niet op het tijdelijke, individuele of plaatselijke.

Omdat hij deze gedachten van den Aquinaat gegrepen heeft, kon dr. Hoegen in zichzelf (te) gaan beschouwen". (91).

Nu hij eenmaal deze vaste draad had er toe overgaan „het huwelijk eens weer over het wezen van het huwelijk, kon dr. Hoegen questies van eugenetiek en ontkoudingshouding, huwelijksliefde en huwelijksbeleving veel ruimer bezien en in veel breder kader plaatsen. Hij kon nu betogen, hoe huwelijk en maagdelijkheid in dezelfde lijn liggen (73), hoe de beide geslachten volkomen gelijkwaardig zijn (134), hoe men het gezag van den man dient op te vatten (130). Van welk een enorme betekenis de accentuering van het sociale element van het huwelijk is, ziet men pas helder in de uitstekende opmerkingen over de huwelijksliefde en over het concrete huwelijk — daarover handelt het tweede deel van het boek — over de kalitus, de ware mentaliteit in het huwelijk (blz. 268-269), mentaliteit, die waarlijk niet vanzelf komt — de opvatting alsof het huwelijk „vanzelf naar behoren beleefd wordt", noemt de schr. terecht „noodlottig" (81) — en die totaal bedorven kan worden door moralisten, die meer medelijden hebben met gehuwden dan met het lot van het huwelijk (299).

Dat de sociale accentuering van het huwelijk de juristen heeft doen strijden instituut moet spreken bij het huwelijk, over de vraag, of men van contract of weten allen, die van de moderne Franse literatuur (Renard e.a.) op dit stuk kennis namen. Dr. Hoegen neigt naar de instituutstheorie, al durft hij de knoop ook niet doorhakken. Wel van belang is, hoe ook de sociale strekking weer theologisch belicht wordt, als de zin van het sacramentele „signum" en „remedium" wordt behandeld. Dit zijn, zo men wil, academische questies, als men maar niet zegt, dat zij onbetekenend zijn. Want hier mede hangen veel gezonde uitingen, moedige en vastberaden uitspraken in dit boek samen. Zijn redenering maakt verklaarbaar, waarom puur onafhankelijk steriel genot een onding is, dat het huwelijk bedreigt. Zijn boek doet een gehuwde begrijpen, wat het huwelijk is en de waardigheid en de grootmenselijkheid van het ouderschap. En het zijn juist deze fundamentele dingen, die — dikwijls met goede bedoelingen — verloren dreigden te gaan, zoals de georganiseerde aanval daarop in een individualistische samenleving de mensen het meest moreel schokt en — voor zover zij religieusen zin hebben vooral — hun verontwaardiging wekt.

Er zou nog veel te zeggen zijn van dit boek, dat zulke actuele vragen behandelt en vooral, dat voor een richtige beoordeling van vele „moderne" vragen, zulk een goede grondslag geeft. Daarom bevelen wij deze disertatie, waarmee zowel de Nijmeegse faculteit van godgeleerdheid als de jonge doctor geluk gewenst mogen worden, zeer aan in de belangstelling van alle katholieke intellectuelen.

Dr. Hoegen zegt ergens: „Bij alle nieuwe ontdekkingen en strevingen moet de katholiek tegenwoordig optreden als bewaker van het natuurrecht" (265). Dit geldt niet het minst op het terrein, dat dit proefschrift bestrijkt. Het moge de stimulus zijn tot dieper studie van de vele vraagstukken, die hier om oplossing roepen.

De filosoof Henry Bergson.

Ons bericht dat Henri Bergson katholiek geworden was, hadden we het eerst gevonden in de Tijd, en later bevestigd gezien in andere bladen o.a. in het Belgisch Tijdschrift „Hooger Leven".

De Maasbode, die op informatie uit is geweest, kon over dit bericht geen bevestiging verkrijgen, alhoewel wij uit deze mededelingen eerder de indruk kregen, dat men het bericht geheim wil houden, dan dat het niet waar is.

Zolang er echter geen positieve bewijzen zijn voor de bekering, houden wij het tegendeel.

Dat voor ingewijden in de werken van dezen groten Fransen Filosoof dit bericht niet zo heel onverwacht kwam, moge blijken uit de Karakteristiek van Bergson welke Dr. J. v.d. Kooy S.C.J. gaf in de Maasbode:

Henri Bergson is de meester van de nieuwe wijsbegeerte, de schepper van het nieuwe systeem, dat als grondprincip neemt het absolute worden, de scheppende evolutie, „l'evolution créatrice"

Bergson is volgens Emil Rideau S.J. misschien de meest gelezen en de meest invloedrijke filosoof van de hele wereld. (Le Dieu de Bergson", Paris Alcan 1932 blz. 7) Etienne Gilson, bekend om zijn historisch-filosofische onderzoekingen, spreekt van Bergson als van een der roemrijkste mannen van het tegenwoordige Frankrijk, als een prins van de geest, als zijn meester.

Ook degenen, die zijn wijsgerig systeem als onjuist verwerpen, waarderen de grootheid van zijn genie. „Bergson is een filosoof van de eerste rang, die voor geen enkel probleem terugschrikt en die dit door zijn manier van beschouwen vernieuwt, zodat men het na hem niet volledig kan behandelen zonder rekening te houden met hetgeen hij ervan heeft gezegd". (Joseph de Tonquédec S.J. „Le contenu des Deux Sources" in Etudes 1933 blz. 642).

Bergson is altijd de grote bestrijder geweest van het materialisme. Dit is een van zijn grote verdiensten, dat hij in navolging van zijn leermeester Jules Lachelier weer gewezen heeft op de superioriteit van de geest boven de stof.

Ook treedt in zijn systeem het vrijheidsprobleem sterk op de voorgrond en is hij er op uit de vrijheid van de wil tegen het determinisme te verdedigen. Hiermee willen wij niet zeggen, dat hij de juiste oplossing heeft gegeven van het vrijheidsprobleem — zijn filosofie is hier sterker dan de filosoof — doch het lag in de bedoeling van den wijsgeer met de spiritualiteit van de ziel ook de vrijheid van de wil te redden.

Wat 's mensen voornaamste probleem, het Godsprobleem, betreft, hierover gaf hij in zijn eerste werken geenszins een oplossing. Aan Harald Höffding, den Deensen filosoof, schreef Bergson dat hij dit probleem nog niet grondig onder handen had genomen. Hij gaf daar slechts enige aanknopingspunten voor een latere mogelijke voltooing van zijn leer. Het meest bekend is wel een passage uit zijn „Evolution creatrice", waarin hij bij wijze van vergelijking spreekt van God als van een middelpunt, waaruit de werelden voortkomen als de vuurpijlen uit een groots vuurwerk. Hij voegt er aan toe dat men God niet moet beschouwen als een zaak, doch als een voortdurend uitstralen. God is een voortdurend leven, is werking, is vrijheid (blz. 270).

Men concludeerde daaruit, dat hij emanantistische pantheïsme voorstond, doch Bergson protesteerde daartegen in een brief aan Joseph de Tonquédec, daar hij toch van God sprak als van een bron waaruit door een werking van Zijn wil verschillende stromen voortkomen, die elk een wereld vormen, zodat God ervan onderscheiden is.

Ondans zijn goede bedoeling redt Bergson hier echter niet voldoende het absolute wezensonderscheid, dat er is tussen God en het schepsel.

In 1922 had Bergson, volgens eigen bewering, de definitieve oplossing nog niet gevonden, tot eindelijk tot grote vreugde der Bergsonvereerders in 1932 het boek verscheen: „Les deux Sources de la Morale et de la Religion", waarin hij in de geest van zijn systeem een oplossing gaf der grote levensvragen over moraal en godsdienst.

Het is merkwaardig dat dit boek in hetzelfde jaar verscheen als „Les Degrés du Savoir" van Jacques Maritain, Bergson's beste leerling, die in 1906 overging naar het katholicisme.

Beiden behandelden zij de mystiek, doch men bemerkt aanstonds het grote verschil. Jacques Maritain beziet de mystiek als een gelovige onder het licht der openbaring en de leiding der Kerk, terwijl Bergson nog een buitenstaander is. Vandaar dan ook nog verschillende onjuistheden in zijn opvattingen omtrent de mystiek. Zij is a.h.w. een versterking en verlenging van de metaphysische beschouwing, zodat het absoluut bovennatuurlijk karakter van de mystieke ervaring verloren gaat. Ook wil hij haar losmaken van geloof, openbaring en kerk om haar zó in zuivere vorm te beschouwen, terwijl we toch weten dat de mystieke ervaring uitgaat van het geloof, dat steunt op Gods openbaring en dat de ware mysticus in alles de leiding volgt der Kerk.

Daarnaast echter moeten we toegeven, dat hij schone passages heeft over de mystiek, die in haar volheid slechts bij de christelijke mystici gevonden wordt.

Vooral verdedigt hij haar tegen de aanvallen van degenen, die haar een ziekelijke toestand noemen. Daartegen plaatst hij toch het hele leven van en H. Paulus, H. Theresia, H. Catharina van Siëna, H. Franciscus, H. Jeanne d'Arc en zoveel anderen.

Het toppunt van de mystiek is de vereenzelving van de menselijke wil met die van God. Om geheel aan God te behoren moet de ziel in „de donkere nacht" alles verliezen om in God alles terug te winnen. Zij geeft zich geheel over in Gods handen, opdat God nu in haar en door haar werke. Gods Wil is nu haar wil, Gods Liefde is haar liefde. Zij bemint nu ook in en door God geheel de mensheid. Deze liefde wil zij nu ook aan anderen mededelen, zodat daaruit voortkomt het werk aan het zieleheil der mensen, het apostolaat. (Deux Sources, blz. 243 vlg.)

Deze christelijke mystici hebben Bergson de weg gewezen naar het Godsbestaan.

De natuurlijke rede is volgens hem niet in staat om door redenering op te stijgen tot het bestaan van een transcendenten God. Toch neemt Bergson het Godsbestaan aan en wel op het getuigenis der mystici die in hun mystieke toestand God ervaren. De mysticus, weer op aarde teruggekeerd, wil aan allen bekend maken dat er behalve de wereld, die we met onze ogen waarnemen, nog iets anders is, dat niet slechts mogelijk of waarschijnlijk is zoals de conclusie van een redenering, maar dat „zeker" is als iets, dat men beleeft en ervaart. (blz. 249.)

Deze mystieke ervaring geeft op zichzelf nog geen absolute zekerheid, doch wordt verbonden met een philosophisch gegeven, hetwelk hierin bestaat, dat de philosoof langs de weg der intuïtie de waarschijnlijkheid der mystieke ervaring erkent. Zo ontstaat uit de verbinding van verschillende waarschijnlijkheden omtrent het bestaan van God, een overtuiging, aan zekerheid gelijk.

Hoewel wij deze bewijsvoering niet aanvaarden en Bergson ook niet geheel en al ontkomen is aan het pantheïstisch monisme, toch kan de bestudering der mystici voor hem een weg zijn naar de katholieke Kerk.

Dr. J. v. d. Kooij S.C.J.

ALGEMEEN OVERZICHT.

Wanneer het tussen Abessynië en Italie tot een oorlog mocht komen — de meest geruststellende telegrammen maken het gevaar niet minder denkbeeldig, en de strijd kan losbreken tussen het schrijven dezer regels door ons en het lezen ervan door u — dan kan men deze oorlog van Italiaans standpunt uit gerust als een revanche-match beschouwen, want sinds de slag van Adoea 1 Maart 1896 en de 26 October van dat jaar gesloten vrede te Addis Abeba staat Italië nog altijd met een welverdiend 1—0 ten achter!

Ontegenzeglijk bestaat er verband tussen het avontuur, dat Italië thans aandurft, en het eerste heftige treffen met den Negus Negesti van Abessynië, den Koning der Koningen, bijna veertig jaar geleden.

Het is nog altijd dezelfde landhonger; het is nog altijd dezelfde machtswellust, het zijn nog altijd dezelfde heerszuchtige beweegredenen. In 1924 riep Mussolini al uit, met het gelaat naar Afrika gewend: „Italië moet ofwel uitbreiden, ofwel verstikken!" En in 1904 zei minister Titonni reeds: „In Noordelijk Somaliland zie ik geen toekomst voor Italië; dat bestaat in een grote, uitgestrekte en dorre woestenij.' En hij dacht aan Abessynië, dat daar lag tussen Italiaans Somaliland en Iritrea als een edelsteen tussen waardeloos metaal. In 1925 herinnerde de gouverneur van Somaliland zich Tittoni's woorden en hij liet de sultanaten Obbia en Mijjertius bezetten.

Slechts terloops en over het algemeen met enkele weinig zeggende zinnen hebben de berichten aan de eerste Abessynisch-Italiaanse oorlog herinnerd.

Italië heeft zich niet in de eerste gelederen geplaatst van het leger blanken, dat zich een zware, verantwoordelijke taak waande in het zwarte werelddeel. Italië kon destijds de voorste gelederen zelfs niet bereiken. Politiek, finantieel en industrieel was het land verzwakt en uitgeput, dank zij de voltooiing zijner nationale eenheid in 1870.

Wat wij thans bij een verzwakt en uitgeput Duitsland hebben gezien, viel tussen '70 en '80 bij Italië waar te nemen: de „imperialistische" politiek werd, bij gebrek aan machtsmiddelen, om zogenaamd edele motieven ingezet. Men herinnerde zich, dat men leefde op de grond van het Romeinse keizerrijk van weleer, en men begon het wenselijk te vinden, dat het ene en het onverdeelde Italië de beschikking zou krijgen over een stukje grond aan de overzij der Middellandse Zee, liefst in de buurt waar eenmaal de staatsvijand Carthago had gelegen.

Aldus rijk aan ideën maar arm aan macht had Italië met Frankrijk een afspraakje gemaakt en meende het, dat het dientengevolge gewaarschuwd zou worden, wanneer Frankrijk Tunis zou bezetten. Maar Frankrijk bezette Tunis zonder zich aan het afspraakje te houden, met het gevolg ten eerste, dat Italië een jaar later in 1882 met Oostenrijk en Duitsland de Driebond sloot — hoe innig waren toentertijd de koloniale belangen met de Europese politiek vervlochten — en ten tweede, dat Italië naar een heel andere kant uit ging kijken en wel naar de Oostkust van Afrika, waar het een haven, Massaoea geheten, bezette. Die haven lag in Eritrea.

Toen kwam aan het bewind de sluwe Francesco Crispi. Deze wierp het met Duitsland op een accoord. Dit accoord behelsde, dat Duitsland Italië hulp zou bieden, als Frankrijk onverhoopt ooit Tripoli of Marocco zou willen veroveren. Tripoli lag het dichtst bij de ruïnes van Carthago.

Terwijl hij wachtte, dat de Tripolitaanse plannen mettertijd zouden rijpen, legde Crispi beslag op de kust van Somaliland, omdat de Italiaanse gezant van Zanzibar, signor Filonardi, ontdekt had, dat de „sultan" langs de kust niets liever dan Italiaanse bescherming wenste.

Dat Somaliland heeft niet helemaal aan de verwachtingen beantwoord, al is het ook met imperialistische praktijken van het zuiverste water bewerkt. Hoe het zij, tussen dat Eritrea en dat Somaliland lag Abessynië, volgens de inheemse legenden het land van Saba, welks koningin eenmaal behagen vond in de ogen van koning Salomon, wien zij een zoon David schonk, den stamvader van het Abessynische koningsgeslacht.

Dat land werd vurig begeerd door de Italianen onder anderen. De brouwers aan het Italiaanse „wereldrijk" maakten zich wijs, dat zij tevreden zouden zijn met een smalle kuststrook van Oost-Afrika, een gebied, klein in vergelijking met de oppervlakte, die Frankrijk en Engeland bij de verdeling van het werelddeel wensten te bezetten, haar bevredigend als het Abessynië slechts omvatte.

Het geluk wilde, dat een ondernemende Italiaanse reder, Rubattini geheten, in 1870 al voor negen duizend dollar, die hij van de regering gekregen had, de stad Assab aan de Rode Zee van een gewestelijke „sultan" had opgekocht, om er een kolenstation te vestigen. Signor Rubattini leefde echter voortdurend in duizend vrezen, dat de inboorlingen hem het bezit van de stad zouden betwisten, totdat hij eindelijk in 1880 van de regering een oorlogsschip kreeg toegezonden. Dit oorlogsschip bracht zoveel soldaten aan land, dat er ettelijke vierkante mijlen dorre en zanderige woestenij mee bezet konden worden, en dit geschiedde in een betrekkelijk snel tempo uit angst, dat Rusland of Frankrijk van enig dralen partij zou trekken.

De eerste conflicten tussen de Italianen en de Abessyniërs bleven niet uit. Deze laatsten waagden het een bloedbad aan te richten in een Italiaans garnizoen en terecht zegt Parker Moon, dat niets de geest van imperialisme zo prikkelt als een moord, op Europeanen bedreven door inboorlingen. Het Italiaanse parlement stelde meteen 5 millioen dollar beschikbaar voor een straf-expeditie.

De geschiedenis is te ingewikkeld, dan dat zij in zo'n beperkte plaatsruimte genoegzaam kan worden behandeld. Hierrede zij slechts aangeduid, dat het conflict Italië—Abessynië helemaal niet van vandaag of gisteren dateert. In 1896, zoals reeds gemeld, werden de Italianen geducht verslagen; en Abessynië werd een volkomen zelfstandig keizerijk onder Menelik II.

Het keizerrijk Abessynië is al heel oud; in de oudste geschiedenis is het als Ethiopië bekend. Terloops hebben we al vermeld, dat de legende de koningin van Saba uit Ethiopië laat komen, dus uit Abessinië. Heel vroeg is er ook 't Christendom al doorgedrongen. Het is er lang staatsgodsdienst geweest, maar het is verzwakt en vertroebeld door allerlei Joodse en bijgelovige praktijken. Dikwijls en telkens opnieuw hebben missionarissen van allerlei orden gepoogd het land goed te kerstenen; maar wanneer zij soms succes hadden, dan was dit slechts tijdelijk en hun arbeid werd ofwel verboden, ofwel onderbroken door vreselijke vervolgingen.

Wij herinneren er hier nog aan, dat na Menelik II, die regeerde van 1889—1913, het land door langdurige troonstrijden geteisterd werd. In 1918 werd Menelik's dochter keizerin. Ras Tafari bestuurde evenwel het land; deze vorst heeft haar als Haile Selassië in 1930 opgevolgd, en speelt thans het boeiende, maar voor heel Europa en de wereld zo gevaarlijke schaakspel met de erfvijand Italië.

NEDERLAND.

Scheiding tussen Staat en Protestante Kerk in Indië.

Naar Aneta verneemt, is thans de algemene maatregel van bestuur, betreffende de administratieve scheiding tussen Staat en Protestante Kerk, afgekomen. De datum, waarop de nieuwe regeling zal ingaan, zal door den Gouverneur-Generaal worden bepaald en men verwacht dat zulks spoedig het geval zal zijn.

De betekenis hiervan is dat de opperste zeggenschap in kerkelijke aangelegenheden daardoor van de Regering naar de Protestantse Kerk zelve is overgebracht en wel in de eerste plaats op haar hoogste vertegenwoordigende organen zijnde de Algemene Synode, welke elke drie jaar bijeenkomt en het Protestants Kerkbestuur dat de algemene leiding heeft in de benoeming van predikanten etc. en alle aangelegenheden van inwendige aard.

De eerste algemene Synode zal in het voorjaar worden bijeengeroepen.

De Bende te Oss.

Eindelijk gelukt het de politie in Nederland, langzamerhand de gehele bende uit te roeien die in de laatste jaren het plaatsje Oss in Noord Brabant tot een berucht oord maakte. Tal van arrestaties, o.a. van de bekende wielrenner Ceelen hebben plaats gehad. Deze week werd zelfs 'n wethouder van Oss gearresteerd. Hij zou inlichtingen hebben verstrekt betreffende het uitkeren van verzekeringen bij brand en verder tot brandstichting hebben aangezet.

Directeur „St. Donatus".

Benoemd is tot directeur van de Onderlinge Kerkelijke Brandwaarborg Mij. „St. Donatus" de Zeereerw. heer K. Kwisthout, tot nu toe leraar aan het bisschoppelijk college te Roermond.

De nieuwe directeur werd geboren in 1875, priester gewijd in 1899 en is doctor in de wis- en natuurkunde.

BOVENWINDEN.

Het beheer over de Virgin Eilanden.

Naar verluidt, zal het beheer over de Virgin Eilanden wederom aan het Departement van Marine worden opgedragen.

Naar men zich herinnert, stond de gewezen gouverneur kort geleden te Washington terecht wegens gepleegde malversaties en knevelarij. Eerst gedurende het bewind van President Hoover ging het bestuur van deze eilanden over van Marine naar Binnenlandse Zaken.

De nieuwe Dominé van St. Martin.

Rev. J. Clarkson nam op 29 Juni het ambt over van Rev. Darrell en preekte voor het eerst in de Protestante kerk van Philipsburg op Zondag 30 Juni, waarbij vele gelovigen tegenwoordig waren.

(De Bov. St).

De gouverneur van Guadaloupe te Marigot.

Het Franse gedeelte van St. Martin kreeg op Zaterdag 29 Juni bezoek van Z.E. den gouverneur van Guadaloupe en echtgenote. Zondagsmorgen om 9.30 uur werd Z. E. officieel welkom geheten op het stadhuis door de gemeenteraadsleden en enige andere ambtenaren. De Maire hield een lange rede waarin hij de verschillende moeilijkheden omtrent belasting, veeteelt, zoutwinning, depressie en werkloosheid opsomde.

Z. Exc. gaf op ieder punt afzonderlijk antwoord.

Na de officiele toespraken sprak de gouverneur met de aanwezigen nog ongeveer een uur.

Dinsdags bezocht Z.Exc. den gezaghebber van het Nederlandse gedeelte en donderdags het eiland Tintamarre (Flat island), dat toebehoort aan den heer Fleming.

De gouverneur en echtgenote verlieten Marigot de negende dezer met een Frans stoomschip met bestemming voor Guadaloupe.

(De S.O.S.).

Mij. tot zoutwinning op het eiland St. Martin.

In de vergadering van de Mij. tot zoutwinning op het eiland St. Martin werd de balans goedgekeurd en de heer mr. J. W. Schröder als commissaris herbenoemd.

Tevens werd besloten, het gouvernement van Curaçao in overweging te geven, een gemengde commissie bijeen te roepen, teneinde tot overeenstemming te komen inzake eventuele verlenging van de concessies.

CURAÇAO.

Bekendmakingen.

An den Heer B.I. Mussenden, Koloniaal Ontvanger op Curaçao, is ingaande 1 Augustus 1935 vier weken vrijstelling van dienst verleend met vergunning deze tijd in het buitenland door te brengen en met ingang van de 29ste Augustus 1935 wegens langdurige onafgebroken dienst van vijftien jaren een jaar buitenlands verlof naar Nederland.

De Gouvernements-geneeskundige M. R.W.B. Berkenveld is ingaande 22 Augustus 1935 overgeplaatst van Saba naar St. Eustatius.

De tijd. gouvernements geneeskundige op St. Eustatius J. A. Philipszoon is ingaande 23 Augustus 1935 overgeplaatst naar Curaçao en werkzaam gesteld in het 3e district met standplaats Pannekoek.

De tijd. Gouvernements geneeskundige in het 3e district B. Gelfman is ingaande 15 September 1935 overgeplaatst naar Aruba en werkzaam gesteld in het 3e en 4e district met standplaats Sabaneta.

De Gouvernements geneeskundige J.R. Arends is met ingang van 20 Sept. 1935 eervol ontheven van de verdere waarneming van geneeskundige dienst in het 3e en 4e district op Aruba en werkzaam gesteld te St. Nicolaas als havendokter en tevens belast met de armenpraktijk, het toezicht op de hygiëne en het verlenen van Eerste Hulp bij ongelukken te St. Nicolaas.

Aan den Heer J.H. Perret Gentil Lz. Ontvanger tevens adjunct Inspecteur der belastingen op Aruba is om andere redenen dan ziekte ingaande 25 Juli 1935 vier weken vrijstelling van dienst verleend met vergunning deze tijd op Curaçao door te brengen.

Aan Mej. V.V. Ruiz, klerk ten kantore van den Gezaghebber van Aruba, is ingaande 4 Augustus 1935 wegens langdurige onafgebroken dienst van ruim zeven jaren maanden binnenlands verlof verleend.

Mej. Edith Eman is gedurende het verlof van Mej. Ruiz voornoemd tijdelijk benoemd tot tijd. schrijfster en werkzaam gesteld ten kantore van den Gezaghebber van Aruba.

Nieuwe Apotheek.

Verleden Vrijdag arriveerde alhier per s.s. „Boskoop" de Apotheker D. Joh. P. Groenhof, die binnenkort de nieuwe „Botica Emma" in Otrabanda zal openen.

Op 18 Juni j.l. promoveerde Dr. Groenhof te Groningen in de wis- en natuurkunde op een proefschrift getiteld: „Refracometrische vetbepaling in copráh."

Wij wensen dezen Dr. welkom en zijne werkzaamheden op ons eiland steeds met succes bekroond.

De wereld in Vogelvlucht.

Overgenomen uit „Boletin Comercial," en Curaçaose Volkskrant."

Wegens valuta ovehtredingen werd in Duitsland veroordeeld de Franse Dominicaan Julian Alais, die sedert het vorig jaar verblijf hield in het Berlijnse Katholieke Studentenhuis voor het bestuderen van de Duitse taal, tot twee jaar dwangarbeid, alsmede tot een boete van 3000 mark of anders nog 30 dagen gevangenisstraf en de 51-jarigen Pater Ernst Voage, den Thesaurier van de Duitse Orde van St. Lazarus, tot twee en een half jaar dwangarbeid, alsmede tot een boete van 40.000 mark.

Roosevelt's „new deal" programma ontving wederom een gevoelige slag toen de Arrondissements Rechtbank te Boston in een vonnis verklaarde, dat de nieuwe heffingen in de nieuwe landbouwwet vervat in strijd met de grondwet worden geacht.

Roosevelt's succes is in de laatste tijd erg aan 't tanen.

Vrijdagmorgen 12 Juli is op 75 jarige leeftijd de oud-kolonel van het Franse leger, Alfred Dreyfus, overleden.

Deze naam zweefde eens op aller lippen toen in het begin van deze eeuw de dramatische affaire Dreyfus zich voor de Franse Krijgsraad afspeelde. De toenmalige kapitein Dreyfus werd op valse beschuldigingen van hoogverraad, ingediend, door Majoor Esterhazy, veroordeeld en naar het Duivelseiland verbannen waar hij elf jaar bleef.

De beroemde schrijver Emil Zola publiceerde later het pamflet „J'accuse", waarin hij de veroordeling bestreed. Na vele jaren werd Dreyfus bevrijd en in ere hersteld.

Een van de vooraanstaande Italiaanse zakenlieden, Eduardo Agnelli, de vicepresident van de wereldbekende „Fiat" motorfabrieken en lid van de Raad van Beheer van het Turijnse nieuwsblad „Stampa", kwam om het leven toen zijn particulier watervliegtuig, bestuurd door den welbekenden trans-Atlantischen vlieger Ferrarin, over de kop sloeg bij het opstijgen van de haven van Genua.

Zaterdagmiddag vond in de omgeving van Linz een ernstig auto-ongeluk plaats, waarbij de vrouw van den Oostenrijksen Bonds-Kanselier Schuschnigg op slag werd gedood, terwijl de kanselier zelf een hersenschudding kreeg en zijn zoontje ernstig werd gewond. Het ongeluk is te wijten aan een zonnesteek van den chauffeur.

In China hebben aan de Gele Rivier en de Yantse ernstige overstromingen plaats gehad. Men spreekt van 40.000 doden.

België heeft de Sovjet officiëel erkend en er zullen ministers benoemd worden en daarna zal de economische regeling getroffen worden.

Verschillende plannen worden voorbereid om de viering van het 500 jarig bestaan van de stad Leeuwarden grote luister bij te zetten.

Dinsdag stortte een Fokker-jager die op geringe hoogte boven het vliegkamp „de Kooy" vloog, naar beneden. Van de inzittenden werd één persoon zwaar gewond. Nadere bijzonderheden ontbreken nog.

In Ierland hadden ernstige ongeregeldheden plaats.

Terwijl de Volkenbond alle pogingen nog in het werk stelt om een conflict te voorkomen, wordt de toestand tussen Italië en Abessinië met de dag meer gespannen. Italië mobiliseert geweldig. Mussolini zal zelf naar Afrika vertrekken. De uitbarsting van de oorlog kan elk ogenblik verwacht worden.

Het nieuwe Engelse gevechts-vliegtuig „Fairy Fantome" met een snelheid van 246 m.p.u. en uitgerust met een motorkanon van 20 mm, die door de schroefknop vuurt, stortte te Brussel neer op het militaire vliegveld na een geslaagde demonstratie te hebben gegeven voor de koning en regerings-ambtenaren. De vliegofficier, de werper en de piloot werden gedood.

Iedere Duitse ambtenaar moet voor 1 Sept. onder eed verklaren of hij lid is of was van een Vrijmetselaarsloge of dergelijke organisatie.

De ontvluchte bankier Schaap uit Wormerveer werd Zaterdagmorgen te Parijs gearresteerd en op transport naar Amsterdam gesteld, waar hij ingesloten werd.

Zondagmorgen viel het K.L.M. vliegtuig Kwikstaart, kort na zijn opstijging op Schiphol. 4 leden van de bemanning en 2 passagiers verbrandden.

(Zie uitvoerig bericht in het Bijblad.)

De Engelse doden van het vliegongeluk zijn naar Engeland vervoerd. De Nederlandse doden in een gemeenschappelijk graf Donderdag op Zorgvlied begraven.

In Den Helder zijn feestelijkheden ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan van de torpedodienst.

Dr Willem Mengelberg heeft de uitnodiging van het Gemeentebestuur van Los Angeles om een tiental concerten in de loop van de zomer te dirigeren afgeslagen.

In Den Haag is Staatsraad Cort van der Linden in het ziekenhuis overleden. Oud-Minister Cort van der Linde was Min. President tijdens de jaren van de wereldoorlog.

Woensdag was het postvliegtuig Maraboe onder commando van Hondong gedwongen wegens een hevige zandstorm een noodlanding te maken op het strand bij Risjar ongeveer 14 Kilometer van Bushire. De passagiers stegen uit en werden naar de stad vervoerd. Dondendagmorgen wilde men starten maar dit mislukte. Vermoedelijk stootte het rechterwiel tegen een terrein oneffenheid, waarop de rechterpoot naar binnen geschoten is. De rechtervleugel raakte daarbij de grond, het toestel zwaaide ongeveer 110 graden om en vloog onmiddellijk in brand, de bemanning had echter gelegenheid zich te redden. Binnen enkele minuten was het gehele toestel uitgebrand.

De gehele post en lading werd een prooi der vlammen.

Parmentier is met de Rietvink naar Bushire vertrokken om de passagiers en de bemanning op te halen.

In de 2e kamer is het debat betreffende het bezuinigingsontwerp begonnen.

UIT NEDERLAND

De directie der Nederlandse spoorwegen heeft de personeelraad mede dat per 1 Septmbr 106 man zullen moeten afvloeien.

Tegen 1 Augustus is aan 145 arbeiders in de mijn Oranje-Nassau ontslag aangezegd.

Volgens de weekstaat van de Nederlandse bank had een verdere stijging van de goudvoorraad met 5 millioen plaats. Het bedrag aan bankbiljetten in omloop daalde met 9 millioen. Met ingang van 17 Julie werden alle rentetarieven wederom met een half procent verlaagd.

De opbrengst van de rijksmiddelen over Juni 1935 bleven een millioen achter bij die van Juni 1934 en waren 3 millioen beneden de raming.

Gouden jubilee.

Maandag 22 Juli viert Sr. Berarda van het Martinusgesticht haar gouden jubilee. Sr. Gerarda is bekend als de kosteres van de kapel der Zusters, de kapel ook van den Bisschop en heeft als zodanig 5 bisschoppen gediend.

Nog meer bekend is ze als hoofd van de bewaarschool op Otrabanda sinds 16 Mei 1888.

Vanaf die datum is Sr. Gerarda ook op Curaçao.

Sr. Gerarda (Sophia Thuring) werd geboren te Weesp op 9 Mrt. 1857, en op 22 Juli 1885 deed zij haar Geloften in de Congregatie van de Zusters van Rosendaal. Onze bijzondere dank gaat heden uit naar Sr. Gerarda en de goede God geve haar kracht nog vele jaren te genieten van hare kinderen, die thans reeds jaren lang grote mensen zijn.

Er zal gelegenheid zijn tot receptie a.m. 11—12 p.m. 5—6.

50 jaar Hendrikschool.

Voor een volle zaal vierde Maandagavond de Hendrikschool in het Theater Roxy het gouden feest. De opening geschiedde door het w.n. hoofd de Hr. van Leeuwen, die allen welkom heette en tot zijn spijt moest mededelen dat Z. Exc. Gouverneur van Slobbe verhinderd was, deze avond bij te wonen.

Van verschillende zijden waren er gelukwensen binnengekomen, o.a. van het hoofd der school, de Hr. J. H. Sprockel, die thans op verlof is.

De Hr. Jossy Cohen Henriquez, voorzitter van de Koloniale Raad sprak daarna over de Hendrikschool als baanbreekster van de Nederlandse geest op Curaçao. Na zijn welgemeende dank aan het gehele onderwijzend personeel uit die 50 jaren, bood spr. namens de commissie van oud-leerlingen een stel electrische klokken aan met moederklok.

De inspecteur van het onderwijs de Hr. Schroeder bracht op de feestavond de gelukwensen over van Z.Exc. den Gouverneur en voegde daar zijn persoonlijke aantoe.

De verschillende muziek- en voordrachtnummers vielen zeer in de smaak.

Het toneelstuk „De onuitstaanbare" vormde de hoofdschotel van het programma.

Ook de slotscène: zang met verlichting was een der mooiste nummers van de avond.

In welgekozen woorden dankte de heer Leeuwen aan het slot, de verschillende personen die door hun medewerking tot het succes van de avond hadden bijgedragen.

Dr. Sardeman.

Met het ss. Baralt arriveerde de gouvernementsveearts de heer F. H. Sardeman, terugkerende van een dienstreis naar de Bovenwindse Eilanden.

Ir. E. F. Suringar. †

In Nederland is overleden Ir. E. F. Suringar, in leven voorzitter van de Ver. Nederlandse Fabrikaat en van de Nederl. Ver. tentoonstellingsbelangen.

Ir. Suringar was ook op Curaçao geen onbekende. Bij zijn begrafenis was ons eiland vertegenwoordigd door de Hr. H. Ferguson, oud-lid Raad van Bestuur van Curaçao.

Bij de groeve werd o.a. het woord gevoerd door den heer P. J. de Kanter die zeide dat het heengaan van den heer Suringar een zeer groot verlies betekent voor het A.N.V. Spr. herinnerd namens het A.N.V. en in Suriname en Curaçao heeft gedaan om de band met Nederland te versterken.

Voor Hollands sprekende katholieken.

De wekelijkse kerkelijke diensten in de stadparochies.

Parochiekerk Pietermaai:

's Zondags:
H.H. Missen: 4½. 6. 7½ (kindermis). 8½ (Hoogmis).
Lof: 's Avonds 6½.
In de week: H.H. Missen 6. 6½ uur.

Parochiekerk Otrabanda.

's Zondags:
H.H. Missen: 4¾. 7 (kindermis) 8½ (Hoogmis) met Hollandse preek.
Lof: 's avonds 7 uur.
In de week: H.H. Missen 6. 6½ uur.

Isla kerk.

's Zondags:
H.H. Missen om 5 uur en kwart voor 8 (met Hollandse preek)
Biechthoren — Zaterdag van 4—6 uur.

Parochiekerk San Mateo:

's Zondags:
H.H. Missen 4¾. 7 (Kindermis). 9 uur (Hoogmis).
Lof: 's avonds 7.
In de week: H.H. Missen 6. 6½.

In de 3 parochies bestaat er gelegenheid om te biechten:
Iederen morgen na de H.H. Missen en iedere avond om 6¾.
's Zaterdags de gehele morgen en na de middag van 4—6; en 's avonds van 6½--8½.

K.L.M.-Nieuws.

De aankomst van de „Oehoe".

Zoals al reeds eerder werd vermeld, is Vrijdagmorgen in de vroegte het s.s. Boskoop van de K.N.S.M. alhier gearriveerd aan boord van welk schip zich in gedemonteerde toestand bevond het vliegtuig „Oehoe", een zusterschip van de befaamde „Snip". De gehele zending waaruit het vliegtuig zal worden samengesteld, bestaat uit niet minder dan 41 kratten en kisten. De romp en 24 meter brede vleugel werden uiteraard aan dek van de „Boskoop" vervoerd en werden daarom zorgvuldig verpakt.

De romp was ontdaan van het landingsgestel, dat behalve de wielen afzonderlijk werd verpakt. De wielen met hun kolossale banden waren voor het transport door middel van een tijdelijk as aan de romp bevestigd. Het transport van de kleinere onderdelen zoals de motoren en de schroeven, de motorgordels, de inventaris en niet te vergeten de verschillende montage-gereedschappen, zoals stevige bokken, takels en stutten van de Julianawerf naar Hato bracht natuurlijk geen bijzondere moeilijkheden mee.

Anders was het vervoer van de romp en de vleugel. De weg die zou worden gevolgd was reeds maanden te voren door de hier aanwezige technici der K.L.M. zorgvuldig onderzocht en medewerking was verzocht en bereidwillig verkregen van politie, 'sLands telefoondienst en van de Ned. Ind. Gas Mij., de laatste twee in verband met het waar nodig tijdelijk wegnemen van electrische leidingen die het vervoer van de vleugel in de weg stonden.

Zoals eenieder die de weg naar Hato kent, wel duidelijk zal zijn, waren bij het passeren van het laatste stukje de meeste moeilijkheden te wachten wegens de scherpe bocht in de weg. Daarom werd aan den Gouverneur toestemming verkregen om de romp en de vleugel te transporteren over het landgoed Hato. Daartoe moesten tijdelijk enige hekken worden opgeruimd en speciale maatregelen waren nodig om de grote stukken zonder kans op beschadiging de steile helling te doen afdalen.

De kleine stukken en de romp werden Vrijdagmiddag naar Hato vervoerd. Het transport van de vleugel werd wegens de sterke wind uitgesteld tot Zaterdagmorgen 13 Juli. Dank zij de goede voorbereiding door het technische personeel der K.L.M. en de uitnemende vakkundige assistentie van het personeel derC.P.I.M. onder leiding van den heer Reit is het gehele vervoeren boven verwachting vlot verlopen. Zowel de lossing van de Boskoop, het vervoer langs de weg en vooral het passeren van de helling bij Hato geschiedde zonder het minste incident. Een zware truc voorzien van een lier heeft vooral bij dit laatste stuk zijn grote nut bewezen.

Zo spoedig mogelijk wordt nu met het monteren van de „Oehoe" aangevangen en waarschijnlijk zullen velen zo nu en dan op Hato een kijkje gaan nemen hoe de opbouw van dit vliegtuig vordert. De K.L.M. verwacht, dat begin Augustus de „Oehoe" vliegbaar zal zijn. Met de Boskoop is een extra werktuigkundige de heer v. Bemmel meegekomen, om bij het gereed maken behulpzaam te zijn.

K.L.M.

De Vertegenwoordiger der K. L. M. deelt ons mede, dat in verband met de opening van het stationsgebouwtje op het vliegveld te Aruba op a.s. Woensdag 24 Juli, het vliegtuig des morgens om 9 uur zal vertrekken, in plaats van 10.30, zoals gewoonlijk. Het vliegtuig zal op de vastgestelde tijd (11.20) uit Aruba vertrekken.

Mgr. Verriet ad limina.

Maandag 24 Juni werd Z. H. Exc. Mgr. Verriet door Z. H. den Paus in audiëntie ontvangen.

Ter ere van Pater Ludovic. Jansen.

In de parochie van Pietermaai is een commissie gevormd tot oprichting van een buste van Pater Ludovic. Jansen. Pater Ludovic. Jansen is zeker een der meest verdienstelijke priesters geweest van het Vicariaat, een sociaal voelend mens, die verschillende organisaties heeft opgericht tot leniging van sociale nood.

Hij werkte op Curaçao van 11 Juli 1875 tot 14 Nov. 1921. Voor deze 46 jaren tropenarbeid, werd hij ook door het Gouvernement geëerd, op 31 Aug. 1908 werd hij benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje Nassau en in 1920 bevorderd tot officier.

Het initiatief van deze commissie is alleszins toe te juichen.

Erevoorzitter is Pater Galleé, Mauricio Craz President, Salomon Abad penningmeester, Rafael Henriquez secretaris. Leden zijn de Heren Max Bor, David L. Capriles, Salomon N. Casseres, Corn. Davelaar, Emilio Davelaar, J. Hasselmeyer, D. Hoyer en Salomon Senior.

Restaurant Casanova.

had de vriendelijkheid ons smakelijke gebakjes toe te zenden met de namen La Fama en Cremas en andere merken van de fabriek van den Heer Camarena.

Onze dank.

Katholieke kantoor en winkelbedienden.

Dezer dagen is deze nieuwe vereniging op gericht als onderafdeling van de Cur. R. K. Volksbond.

Het bestuur bestaat uit de Voorzitter Ch. B. Debrot, en de leden Raf. Henriquez Pedro Maduro, Andrie Kramers en Max. Cras. Als geestelijk adviseur treedt op de Hoog Eerw. Pater I. de Bruyn.

Bezoek Amerik. Oorlogschepen.

Volgens bekendmaking gedaan door den Schout-bij nacht George J. Meyers, in commando van het speciale dienst-eskader, zullen de oorlogschepen, Trenton, Taylor en Claxon 18 Juli uit Balboa vertrekken en de 19de in Cartagena aankomen, de 24ste wordt Curaçao bezocht, de 31ste Barbados, 6 Augustus zijn ze in Christiansted en 9 Aug. in Ponce, 21 Aug. in Guanátamo en 25 van dezelfde maand keren ze naar Balbao terug waar ze 5 Sept. zullen aankomen.

De drie schepen zullen 700 man meenemen.

De maansverduistering.

De totale maansverduistering op Maandagavond was hier schitterend waar te nemen. De bloedrode kleur die de maan bij de verduistering aannam, maakte veel indruk. Of er velen van het mooie natuurverschijnsel hebben genoten? Er was in de stad althans niet veel van te merken.

Over het gehele westelijk halfrond was de verduistering onzer satelliet zichtbaar.

E. von Jess. †

Zaterdag nacht overleed in Maracaibo de Heer E. von Jess, chef van de firma Breuer, Moeller en Co. en tevens Duitse Consul. De Heer Von Jess was ook op Curaçao, in vroeger jaren een zeer geziene persoonlijkheid.

B. & N. ber.

Nederl. Gezant in Venezuela.

Bij kon. besluit is aan den heer W. G. E. d'Artillact Brill, buitengewoon gezant en gevolmachtigde minister te Caracas, op zijn verzoek, met ingang van 1 September a.s., eervol ontslag als zodanig verleend, onder dankbetuiging voor de door hem aan den Lande bewezen diensten.

Dr. Henriquez.

Uit Trinidad arriveerde met het s.s. Crijnssen Dr. P. I. Henriquez, directeur van de openbare gezondheidsdienst, die aldaar een week verbleef ten einde de verschillende medische vraagstukken te bestuderen.

In dank ontvangen.

Van de Gouvernements-Secretarie een exemplaar van het Voorlopig Verslag op de wetsontwerpen ter herziening van het Reglement op het beleid der Regering in de koloniën Suriname en Curaçao.

K
KRO
O **PHOHI-UITZENDING**
op Zondag, 21 Juli 1935 van 15.30-16.13 uur A.Z.T. op golflengten 16.88 en 19.71 M.

1. Mars.
2. Medische causerie.
3. a. The Continental, C. Conrad.
   b. Radio Cocktail, Potpourri, W. Ciere. door de KRO-BOYS o.l.v. Piet Lustenhouwer.
4. De Wereld in Vogelvlucht door Paul de Waart.
5. Van en Voor de Missiepost.
6. a. Souvenir de Mona Lisa, J. Schebek.
   b. Tanz der Glühwürmchen, L. Siede.
   c. Hallo! Hallo! Hier is de K.R.O., J. de Leur-J. v. Tol, door de KRO-BOYS o.l.v. Piet Lustenhouwer.

Regenval in het Tweede District over de maand Juni 1935.

Rust	2	m.m.
KL. Kwartier	2	m.m.
Scherpenheuvel	5	m.m.
Montagne	8	m.m.
Grt. St. Joris	9	m.m.
New Port	14.50	m.m.
Blauw	12	m.m.
Santa Maria	7.50	m.m.
Zuurzak	2	m.m.
Sta. Rosa	8.50	m.m.
Hato	2	m.m.

Opening Cursus Eerste Hulp Bij Ongelukken.

Het dagelijks Bestuur van de Afdeling Curaçao van de Vereniging „Het Nederlandsche Roode Kruis" opende Donderdagavond de Cursus in E.H.B.O. in het Clubhuis van de Padvinders.

De Hr. Chumaceiro hield bij deze gelegenheid een rede, waarin het doel van de Cursus werd uiteengezet.

Het meeste succes zij dit nuttige werk toegewenst.

Goede reis.

Met het ss. Simon Bolivar vertrok naar Nederland op verlof de sergeant-majoor Jonkers van de militaire politie.

Trio Van Renesse-Helmann Van Wezel.

Naar wij vernemen bestaat er in West-Indië voor de tournée van het trio Van Renesse-Helmann-Van Wezel (Juli-Sept. 1935) zeer grote belangstelling. In plaats van de aangekondigde 8 concerten in Paramaribo, Curaçao en Demerara, zijn thans reeds uitnodigingen ontvangen voor recitals in Trinidad en Aruba, terwijl bovendien in Paramaribo een extra concert moet worden gegeven om aan alle aanvragen te kunnen voldoen.

GEORGE V. RENESSE.

Solist op het concert in de grote zaal van het Amsterdamse Concertgebouw.

Werken van Schumann, Strawinsky en Rachmaninoff.

Het publiek van onze kleine zalen kent den hoogst begaafden Van Renesse reeds jaren en waardeert hem als een zeer bijzondere verschijning uit de Nederlandse pianistenwereld; doch de grote zaal kent hem nog weinig. En zo kon het gebeuren dat hij gisterenmiddag, toen hij optrad met Rachmaninoff, een waarlijke verrassing was; een verrassing die de mensen met een schok in blijdschap van hun stoel deed springen aan het einde van het stuk, om den geboren pianist en den geboren interpreet verrukt te huldigen.

Wij van de kleine zaal; wij gunnen Van Renesse zijn succes van ganser harte, en wij zijn tevreden — tevreden en een weinigje verbaasd — dat zich het officiele podium verwaardigd heeft een onzer sterren op te merken.

Zonder twijfel heeft hij, Van Renesse, deze onderscheiding door en door verdiend: zijn groot talent, zijn vaardige techniek, de sterke artisticiteit die hem in staat stelt stukken ruimer, groter, plastischer te zien dan het de meeste Nederlandse pianisten kunnen, maakten hem de eer van dit concert ten volle waardig. Wij van onze kleine zaal die heel goed wisten wat we aan hem hadden, konden de verrassing die hij worden zou, voorspellen, wijl we op de hoogte waren van de grote suggestiviteit en de allure die zijn kunst bezit.

Inderdaad zijn er slechts weinig Nederlandse pianisten, die zo'n macht en ook zo'n plastiek bezitten en zo'n greep op een publiek, doch zonder twijfel is de vakman Van Renesse nog tot meer in staat. Ge zult dat Woensdag horen als hij zijn recital geeft die na het prachtige succes van deze middag zeker vol zal worden: meer.

Wij van de kleine zaal, wij weten wat hij in reserve heeft en weten dat er massa's stukken zijn die hij van a tot z beheerst met het vokomen meesterschap dat gistermiddag te voorschijn kwam: wij wachten op die pracht, en onze hulde voor het thans gedane wordt er slechts te groter om!

Willem Mengelberg accompagneerde met veel toegewijde zorg zijn jeugdigen solist.

Politieberichten.

Te Santa Rosa heeft Zaterdagavond een vechtpartij plaats gehad tussen den 22-jarigen B. en den 56-jarigen M. Hierbij heeft B. met enige stenen gegooid naar M., met het gevolg dat één dezer stenen M. op de rechterbovenarm trof en hij hierdoor een gecompliceerde bovenarmfractuur bekwam. M. is hierna naar het St. Elisabeths-hospitaal alhier vervoerd en aldaar ter verpleging opgenomen. B. die na zijn daad gevlucht was, is later door de Politie in zijn woning aangehouden en naar de Politie-Hoofdwacht overgebracht, alwaar hij voor onderzoek in bewaring is gesteld.

Bij de tankbouw op de terreinen van de C.P.I.M. alhier, zijn twee tankbouwers, respectievelijk genaamd A. en H. door het breken van een bout van een steunijzer, waardoor zij hun steun verloren, van een 2½ Meter hoge stelling, waarop zij stonden te werken, naar beneden gevallen. A. bekwam hierdoor een rechterpolsbreuk en enige onbeduidende wondjes aan het gezicht, waarvoor hij in het Sanatorium „Het Groene Kruis" alhier ter verpleging is opgenomen. H. bekwam een schaafwond aan het rechterscheenbeen en kon zijn werkzaamheden voortzetten. De Politie stelt een onderzoek in of sprake is van schuld.

Van den 28-jarigen G. is een rifle in beslag genomen. waarmede hij aan het jagen was, zonder dat hij daarvoor in het bezit was van de vereiste vergunning. Tegen hem wordt proces-verbaal opgemaakt.

Door de 56-jarige vrouw L. werd aangifte gedaan, dat haar zoon haar tegen haar rug, borst, hoofd en hand had gegooid, waardoor een vrij ernstige wond aan haar hoofd was ontstaan. De verdachte hierover gehoord, bekende volmondig zijn daad, maar beweerde dat de mishandelde vrouw niet zijn moeder is en dat hij niet L. doch P. is genaamd. Wie dan wel zijn moeder is kon hij niet verklaren. De Politie onderzoekt thans in hoevere verdachte en mishandelde familie van elkander zijn.

Zondag ontstond op het Hendrikplein een aanrijding tussen een luxe auto en een autobus. De bestuurder der autobus bleek onder de invloed van alcoholhoudende drank te zijn.

Op de Roode weg reed Zondagmiddag een auto tegen de muur van een begraafplaats. De auto werd ernstig beschadigd, terwijl de bestuurder licht gewond werd. Tegen den bestuurder die niet in het bezit van een rijbewijs was en bovendien in staat van dronkenschap verkeerde, wordt proces-verbaal opgemaakt.

Terzake openbare dronkenschap werden j.l. Zondag twee personen ter ontnuchtering in arrest gesteld.

Op het terrein van de C.P.I.M. alhier is de 34-jarige B., die zonder uit te kijken de rijweg overstak, door een luxe-auto aangereden. De man bekwam hierdoor een vleeswond aan de rechterarm, waarvoor hij ter verpleging in het St. Elisabeth-hospitaal is opgenomen.

Voor zover uit het onderzoek is kunnen blijken, treft den autobestuurder geen schuld.

Door de 33-jarige vrouw P. is aangifte gedaan, dat een man haar mishandeld had. De Politie onderzoekt deze zaak.

De Politie heeft bij zekeren A. een revolver in beslag genomen, daar de man het vuurwapen onder zich had zonder in het bezit te zijn van de vereiste machtiging.

Klachte werd gedaan door de 52-jarige B. dat een man met zijn minderjarige dochter, niet nader te noemen handelingen zou hebben gepleegd. Wordt door de Politie onderzocht of sprake is van misdrijf.

Door de 19-jarige vrouw C. werd aangifte gedaan van diefstal van een klein bedrag aan geld uit haar woning. Als verdachte van deze diefstal is een man aangehouden, die na gehoord te zijn op vrije voeten gesteld is.

Tegen een winkelier in het tweede district is proces-verbaal opgemaakt terzake de verkoop van gedistilleerd zonder in het bezit te zijn van de vereiste vergunning. Ook zijn vrouw en dochter zijn hiervoor bekeurd.

Door den 30-jarigen M. is aangifte gedaan dat een persoon, genaamd H., zijn jas heeft vernield door met een scheermesje een snede in die jas te geven. De Politie onderzoekt zulks.

Aan de Politie-Hoofdwacht is in bewaring gesteld de 33-jarige R. die zich schuldig zou hebben gemaakt aan afpersing, door een ander te dwingen, onder bedreiging met de dood, twee vingerringen aan hem af te staan. Ook deze zaak wordt door de Politie onderzocht.

Door den 47-jarigen E. is aangifte gedaan, dat hij enige naaimachines aan een ander in commissie had gegeven, die vermoedelijk de opbrengst er van ten eigen bate heeft aangewend, zodat verduistering wordt vermoed. Nagegaan wordt in hoeverre sprake is van verduistering.

DE FILM VAN DE WEEK.

Alle filmvertoningen in het **Theater Brion** zijn van goedgekeurde films.

Van 22 tot en met 28 Juli 1935.

A. Onderstaande films kunnen beschouwd worden als niet aanstotelijk en geschikt voor publiek vermaak.

In Roxy.

Music in the Air.
Now and forever.

In Hollywood.

Now and forever.

In Cinelandia.

Thirty day Princess.
Rustler's red dog.

B. Onderstaande Films bevatten gedeeltes die aanstoot kunnen geven, wegens gewaagde toespelingen, grofheden, misleidende voorstelling van zaken of gebrek aan kiesheid. Deze films worden niet positief goed- noch afgekeurd, maar zijn TOELAATBAAR VOOR GEESTELIJK VOLWASSENEN.

In het theater Roxy.

Strange Wives.
Straight is the way.

In Hollywood.

Bell of the Ninetees.
Nightlife of the Gods.
Het meisje met de blauwe hoed.

In Cinelandia.

Nightlife of the Gods.

De andere in deze lijst niet genoemde films, moeten of wel omdat ze slecht zijn, of wel omdat hier geen beoordeling over gegeven is, vermeden worden.

GEMENGD NIEUWS.

TUNNEL DOOR DE MONT-BLANC.

Zal over vijf jaar gereed zijn.

Te Courmayeur in Piemonte zijn dezer dagen uitvoerige Frans-Italiaanse besprekingen gehouden inzake de tunnelbouw door de Mont-Blanc.

Het ligt in de bedoeling thans weldra een aanvang te maken met deze gigantische arbeid, welke een zeer grote verbetering zal betekenen ten aanzien van de verbinding Parijs-Rome.

Men heeft thans vastgesteld, dat de tunnel een lengte van 12.800M. zal hebben. De tunnels door de Simplon, de Mont-Cenis en de St. Godhard zijn respectievelijk 19.800, 13.500 en 15.700 M. lang.

De breedte van de tunnel, die met gewapend beton ter dikte van 1.50 M. zal worden bekleed, zal 8 M. bedragen. De kosten worden op 250 millioen Lire geraamd, waarvan Frankrijk en Italië gelijke delen zullen bijdragen.

Er zullen 5 à 6000 arbeiders bij de tunnelbouw te werk gesteld worden, en men heeft berekend, dat het werk op deze wijze in vijf jaren voltooid kan zijn.

Mevr. de Wed. L. Fowler-Meyer
Maakt hierbij aan vrienden en kennissen bekend de verloving van hare dochter
Jocéline Henriette
met den Heer
FRANÇOIS ADOLPHE NOUEL.

Dr. M. Nouel en echtgenoote
maken hierbij aan vrienden en kennissen bekend de verloving van hun zoon
François Adolphe
met Mej.
JOCÉLINE HENRIETTE FOWLER.

Curaçao, 15 Juli 1935.

Opdat het allergrootste werk voltooid worde, is tegen duizend handen slechts één geest noodzakelijk.

Hoe meer men weet, hoe meer men vindt te leren — het niet-weten houdt gelijke tred met het weten, of liever het bewustzijn van het niet-weten.

Wie speelt met het leven, komt nooit klaar, wie zich zelf niet kan bevelen, blijft altijd slaaf.

De volmaaktheid van goede manieren bestaat in volkomen natuurlijk en volkomen oprecht te zijn.

Laten zij die zich voor eeuwig aan elkander verbinden, zich zelve beproeven, de waan is kort — 't berouw is lang.

Zolang de mens arbeidt voor een doel, zolang zal hij fouten en onvolmaaktheden begaan.

Moog' ook zorg en lijden komen,
ga onversaagd met kracht vooruit:
wilt toch niet dralen en niet dromen,
steek flink bijtijds de handen uit.

Door kruis en wederwaardigheden wordt de mens gevormd voor de eeuwigheid.

Hij, die heldendichten wil schrijven, zou eigenlijk van zijn hele leven een heldendicht moeten maken.

Als een dode ter ruste is, laat ook zijn nagedachtenis rusten.

Er is maar één ware liefde; helaas de wereld maakt er duizenden copieën van.

Stilte is tolk van het diep gemoed, meer dan wanhoops tranenvloed.

Niemand wordt meer bewonderd dan hij, die moedig weet te zijn in zijn ongeluk.

Het welsprekendste woord is de daad.

De mens is niet in staat om alleen en op zichzelf te voorzien in al zijn redelijke stoffelijke en geestelijke behoeften. Hij is aangewezen op de hulp van zijn medemensen.

De mens is dus van nature een gemeenschapswezen.

Nu is evenwel het gemeenschapsleven van velen niet mogelijk zonder leidinggevend gezag. Dat gezag moet het gemeenschappelijk doel handhaven tegen de neiging om het dienstbaar te maken aan het persoonlijk welzijn, en de eenheid brengen die voor het bereiken van het algemeen welzijn nodig is.

De natuur van de mens vordert dus de leidende invloed van den gezagdrager.

En zo moeten we zeggen, dat alle gezag komt van God, die de menselijke natuur zo heeft geschapen.

Daaruit volgt dan vanzelf, dat de wettige overheid moet gehoorzaamd worden dat ze het recht heeft de weerspanning te straffen.

Welnu, we moeten aan het gezag gehoorzamen niet alleen om de straf, maar ook uit plichtsbesef.

Laten we daarnaar streven als kinderen tegenover de ouders, als burgers tegenover het burgerlijk gezag. als lidmaten der Kerk tegenover het Kerkelijk Gezag.

Hoe meer de mensen vol plichtsbesef de leiding van het gezag volgen, des te gemakkelijker zullen de gezagdragers allen kunnen leiden tot het algemeen welzijn.

De beste gave van de mens aan zijn medemensen is het beeld van eigen innerlijk leven.

De arbeider moet vrij zijn van bestaansonzekerheid.

Bijblad van de „AMIGOE DI CURAÇAO" van 20 JULI 1935.

SPORT-RUBRIEK.

Officiële Mededelingen
VAN
"De Curaçaose Voetbalbond."

WEDSTRIJD-UITSLAGEN.

Zondag, 14 Juli 1935.

A-klasse: M.S.V.—TRAPPERS 2—0
ASIENTO—VOLHARDING 0—1
B-klasse: HERCULES II—JONG HOLLAND II 0—3
TRANSVAAL II—ATLETICO II (niet doorgegaan wegens het niet opkomen v.d. scheidsrechter.)

STAND-COMPETITIE-WEDSTRIJDEN per 14 Juli 1935.

A-klasse:	Gesp.	Gew.	Gelijk	Verl.	Doelpunten voor	tegen	Punten	Gem.
JONG HOLLAND	5	4	1	0	14	4	9	1.80
R.C.C.	4	3	1	0	9	3	7	1.75
BISMARCK	5	4	0	1	11	6	8	1.60
TRAPPERS	5	3	0	2	9	5	6	1.20
VOLHARDING	5	3	0	2	6	3	6	1.20
HERCULES	6	3	0	3	8	9	6	1.—
M.S.V.	7	3	0	4	13	11	6	0.85
TRANSVAAL	5	1	1	3	3	7	3	0.60
AJAX	4	0	2	2	0	6	2	0.50
H.V.V.	5	0	2	3	4	11	2	0.40
ASIENTO	5	0	1	4	3	15	1	0.20
B-klasse:								
SCHERPENHEUVEL	4	4	0	0	14	2	8	2.—
VOLHARDING II	5	4	0	1	9	2	8	1.60
JONG-HOLLAND II	5	2	2	1	9	4	6	1.20
JONG-HOLLAND II	4	1	2	1	6	4	4	1.—
TRAPPERS II	4	1	2	1	7	7	4	1.—
BISMARCK II	3	1	1	1	3	3	3	1.—
ASIENTO II	2	1	0	1	2	2	2	1.—
HERCULES II	5	2	0	3	5	10	4	0.80
M.S.V. II	3	1	0	2	2	7	2	0.66
AJAX II	4	1	0	3	2	10	2	0.50
TRANSVAAL II	4	1	0	3	3	9	2	0.50
ATLETICO	5	1	0	4	2	5	2	0.40

WEDSTRIJD-PROGRAMMA.

Zondag, 21 Juli.

MUNDO NOBO:
A-klasse: Bismarck—R.C.C.
Aanvang: 4.30 precies.
B-klasse: Hercules 2—Trappers 2
Aanvang: 3.15 precies.

DE HOOP:
A-klasse: H.V.V.—M.S.V.
Aanvang: 4.30 precies.
B-klasse: Jong Holland 2—Transvaal 2.
Aanvang: 3.15 precies.

RIO CANARIO:
A-klasse: Asiento—Ajax
Aanvang 4.30 precies.

Zondag, 28 Juli.

MUNDO NOBO:
A-klasse: Hercules—M.S.V.
Aanvang: 4.30 precies.
B-klasse: M.S.V. 2—R.C.C. 2.
Aanvang: 3.15 precies.

DE HOOP:
A-klasse: Bismarck—H.V.V.
Aanvang: 4.30 precies.
B-klasse: Ajax 2—Trappers 2.
Aanvang: 3.15 precies.

GASPARITO:
A-klasse: Jong Holland—Volharding
Aanvang: 4.30 precies.

IN- EN AFSCHRIJVING
Werkende Leden van 8 t/m 15 Juli 1935.

INGESCHREVEN:
„HERCULES" S. Sillië, Belvedèrestraat 46, per 1/7—'35.
„ASIENTO" H. Hessels, Emmastad, per 10/7—'35.
„M.S.V." W. Walraven, Waterfort, per 12/7—'35.

Het Bestuur.

DE NEDERLANDSE PADVINDERS-VERENIGING.

AFDELING
WILLEMSTAD — CURAÇAO.

GROEPNIEUWS

Van Zaterdag 20 Juli tot en met Vrijdag 26 Juli 1935.

—.—.— Hallo, Hallo, Hier de Groene Wigwam! Hebben jullie een fijn kamp gehad? Van de week hebben we geen Patrouille-bijeenkomsten. Maakt van deze gelegenheid gebruik opdat de uniformen keurig in orde zullen zijn voor a.s. Zaterdag ..—.—.

Zaterdag, 20 Juli. Troepbijeenkomst.

Verzamelen om 3.30 ure bij het Groepterrein.

Voor de „Negroponters" om 4 uur precies op het Rio Canario-terrein.

Grote Indianen-oefening met onze nieuwe broers van Negropont.

Om zes uur thuis.

Dinsdag, 23 Juli. Patrouille-bijeenkomsten.

Om half zeven present bij de Groene Wigwam.

De Patrouilles beoefenen klasse-eisen, vooral E.H.B.O.

Patrouille-leiders, denkt aan je Programma.

Een flinke linker van
Hopman de Groot.

De Rimboe-jachten van deze week.

A...kee...la... Wij... doen... ons... best.

Best, jullie beloven je best te doen. Je best doe je op school, door je lessen goed te leren, zodat je onderwijzer tevreden kan zijn en zodat hij kan merken dat je een Welp bent.

Je best doe je verder door zoveel mogelijk goede daden te doen. De Oude Wolf verwacht a.s. Zaterdag van elke Welp netjes op papier geschreven de goede daden, die hij van de week heeft gedaan.

Zaterdag, 20 Juli: Om 2 uur present op Groepterrein.

Wij gaan op tocht met de bus. Maken kennis met onze broertjes op Negropont en doen een fijne Indianen-oefening. Aan het einde spannende voetbal-oefening.

Woensdag, 23 Juli: Om 4.30 present bij de Groene Wigwam.

Horde-spelen, speltraining en Stereisen.

Aan het einde verhaal.

Goede Jacht,

Akela Beaujon.

Beginselprogram van de R. K. Staatspartij.

ALGEMENE RICHTLIJNEN.

I. Staatsvorm.

1. In overeenstemming met de historische ontwikkeling der Nederlandse Staatsgemeenschap blijve aan het hoofd van de Staat ons erfelijk nationaal Koningschap, gebonden aan de Grondwet, waarin de rechtmatige vrijheden van het volk worden beschermd. Deze bescherming houdt in, dat geestelijke stromingen niet worden onderdrukt, tenzij deze gericht zijn tegen de natuurrechtelijke grondslagen der samenleving of het bestaan van de Staat als zodanig bedreigen. Op deze grondslag worde het volk in al zijn geledingen samengebonden en de ware volkseenheid bevorderd en verzekerd.

2. Onder verwerping van iedere vorm van dictatuur worde door middel van een in vrijheid gekozen volksvertegenwoordiging aan het volk zijn staatkundig medezeggenschap verzekerd.

3. Als noodzakelijk middel daartoe dient zowel het instituut der ministeriële verantwoordelijkheid onverzwakt te worden gehandhaafd, alsook de volksvertegenwoordiging op een voor haar arbeid doelmatige wijze te worden samengesteld.

4. Aan de volksvertegenwoordiging als centraal vertegenwoordigend orgaan blijve voorbehouden de medewerking aan de wetgeving en de controle op het bestuursbeleid, een en ander in het bijzonder met het oog op het opleggen van financiële lasten, en de verantwoording van uitgaven en ontvangsten van de algemene dienst.

5. Voor de vervulling van de eigen zelfstandige taak door de gemeenschappen van culturele en sociaal-economische aard en voor het van Staatswege op die werkzaamheid te oefenen toezicht, zullen door den centrale wetgever algemene regelen worden gesteld. Die regelen moeten tevens bevatten de nodige waarborgen voor samenwerking der onderscheidene gemeenschappen in zodanige vorm, dat de behartiging van het algemeen welzijn in cultureel en sociaal-economisch opzicht duurzaam is verzekerd.

II. Staatstaak.

1. Binnenlands beleid.

Mede ter verzekering van ieders rechtmatige vrijheid, moeten orde en veiligheid krachtig worden gehandhaafd.

Bijzondere aandacht worde gewijd aan de handhaving en versterking der zedelijke grondslagen van ons volksbestaan, met name ten aanzien van de onbelemmerde uitoefening van de eredienst, de bevordering der Zondagsheiliging, de bescherming van het huwelijk en van het gezin, en de bestrijding der openbare onzedelijkheid.

Slechts voorzover het particulier initiatief tekort schiet in een behoorlijke armenzorg, heeft de Staat een aanvullende taak, bij de uitvoering waarvan geen beletselen mogen worden gesteld aan de liefdadigheid.

2. Justitie.

In de rechtsordening moeten de natuurrechtelijke grondslagen der samenleving geëerbiedigd en beschermd worden. De Staat dient derhalve eigen gebondenheid aan de natuurlijke en positieve rechtsorde te erkennen en met name de van de Staat onafhankelijke hogere orde en de onaantastbare rechten der burgers te eerbiedigen.

Een van elke inmenging onafhankelijke rechterlijke macht beoordele, naar algemeen geldende wettelijke regelen, zowel handelingen en gedragingen der burgers, als die der Overheid, voor zover bij deze laatste rechten en vrijheden der burgers betrokken zijn.

3. Financiën.

De heffing der middelen blijve tot het noodzakelijke beperkt. Mede daarom worde de staatsdienst sober ingericht en met gepaste zuinigheid beheerd.

In de wijze der heffing worde de verdelende rechtvaardigheid nauwgezet in acht genomen, in die zin, dat de draagkracht der burgers, mede in verband met de gezinssamenstelling, de maatstaf zij bij de bepaling van de belastingdruk en bij de regeling van de verhouding tussen directe en indirecte belastingen. Van eerste levensbehoeften behoort geen belasting te worden geheven, tenzij en voorzover het algemeen welzijn dit dringend vordert.

4. Gebiedsdelen buiten Europa.

Staatkundige zelfstandigheid binnen het staatsverband van de niet-Europese gebiedsdelen onder leiding van Nederland worde verder doorgevoerd. Tussen de verschillende delen van het Koninkrijk worde nauwere economische samenwerking bevorderd.

De belemmering van de geloofsprediking, neergelegd in art. 177 van de Wet op de Staatsinrichting van Ned.-Indië, worde weggenomen.

5. Buitenlandse beleid.

Het buitenlands beleid richte zich op de handhaving onzer zelfstandigheid, en op het behoud ener volwaardige positie van Nederland in de volkerengemeenschap. In de geest der vredesnota van Z. H. Benedictus XV worde krachtig medegewerkt aan het streven van de Volkenbond ter oplossing van internationale geschillen en ter gelijktijdige en wederzijdse vermindering van bewapening. Bijzondere aandacht worde gewijd aan de vestiging van geordende internationale verhoudingen op economisch gebied.

6. Defensie.

De organisatie van leger en vloot dient beperkt te zijn tot hetgeen noodzakelijk is voor de handhaving der neutraliteit en de verdediging der onafhankelijkheid, binnen de grenzen der internationale regelingen te stellen.

7. Onderwijs, opvoeding, culturele zaken.

Vrijheid van onderwijs, als natuurlijk recht van ouders, leide ertoe de openbare school slechts als aanvulling der bijzondere te aanvaarden. De Staat komt alleen het recht toe, terwille van het algemeen welzijn, aan beide takken van onderwijs gelijke minimum-voorwaarden van deugdelijkheid te stellen. Inzake steun en subsidiering mag van geen verschil in behandeling sprake zijn, hetgeen eveneens gelde voor de vrije jeugdvorming.

De Nederlandse cultuur behoort, ook in haar wetenschappelijke en artistieke uitingen, door de Overheid te worden gesteund en bevorderd.

8. Ordening van het maatschappelijk leven.

a. Met verwerping van de vrije concurentie en van de economische dictatuur als leidende beginselen in de volkshuishouding, behoort aan de sociale rechtvaardigheid en de sociale liefde een allesbeheersende plaats in het maatschappelijk leven te worden toegekend, met name door het scheppen ener in deze geest opgebouwde sociale en juridische ordening.

De Staat bevordere, dat deze ordening tot stand komt en belette, dat zij door financiëel-economische machtsgroeperingen wordt verlamd.

b. Deze ordening moet er op gericht zijn om allen, die aan het economisch leven deelnemen, in rechtvaardige verhouding in de vruchten te doen delen, en om in het bijzonder degenen, die door arbeid — hetzij zelfstandig, hetzij in dienstbetrekking — daaraan deelnemen, te brengen tot bestaanszekerheid en tot voldoend eigen bezit.

c. Het sociaal-economisch leven dient te worden georganiseerd in bedrijfschappen, die de bevoegdheid hebben om, onder oppertoezicht van de Staat, hun eigen taak in de volkshuishouding zelfstandig te vervullen.

d. Daarbij moet de Staat er voor waken, dat deze bedrijfschappen de uitoefening van het bedrijf zodanig regelen, dat enerzijds op behoorlijke wijze wordt voorzien in de behoeften, op welker bevrediging het betrokken bedrijf uiteraard is gericht; en dat anderzijds de belangen der werkers in het bedrijf en die der verbruikers behoorlijk worden behartigd.

e. Ook in zijn niet-economische functies vinde het maatschappelijk leven op dienovereenkomstige wijze passende uiting en verzorging.

9. Overige bemoeiingen met het maatschappelijk leven.

a. Zolang en voor zover door het ontbreken ener doelmatige ordening van het maatschappelijk leven bepaalde bevolkingsgroepen niet in staat zijn zelf te zorgen voor de behartiging van gewichtige levensbelangen, behoort de Staat door aanvullende en zo nodig door rechtsstreekse bemoeienis hierin te voorzien. Als zodanig zijn te beschouwen: de verzorging in geval van werkloosheid, ziekte, invaliditeit en ouderdom; de beschikking over behoorlijke woningen, inzonderheid voor de kinderrijke gezinnen; het bezit ener eigen woning.

b. Tot versterking en ontwikkeling van land- en tuinbouw, nijverheid, handel, scheepvaart en het overige verkeerswezen behoort de Staat al die maatregelen te nemen, welke nodig zijn om deze takken van volksbestaan, ook in de verhouding tot het buitenland, dienstbaar te maken aan het welzijn van het volksgeheel.

Zolang een doelmatige ordening van het sociaal-economisch leven ontbreekt, zullen die maatregelen in het bijzonder gericht moeten zijn enerzijds op regeling en coördinatie, anderzijds op bestrijding en verwijdering van de anti-sociale gevolgen der ongeordende economische vrijheid.

c. De Staat onthoude zich ervan, ondernemingen van economische aard zelf te exploiteren, tenzij en voor zover en voor zolang het algemeen welzijn dit klaarblijkelijk eist.

d. De Staat drage zorg, dat het beleid der Circulatiebank blijvend gericht zij op het alegemeen welzijn. Voorts treffe de Staat al de maatregelen, die nodig zijn om ook de andere banken haar functie in de volkshuishouding op de voor de volksgemeenschap juiste wijze te doen uitoefenen.

Iets over het geldwezen

II.

De Betekenis ener Sluitende Begroting.

Ons vorig, inleidend artikel beëindigden wij, met er op te wijzen, dat de circulatie-bank slechts dan in staat is, de binnenlandse rekeningseenheid op de vastgestelde goudwaarde te handhaven, indien gezorgd wordt voor:

a) een sluitende begroting,
b) een evenwicht van de betalingsbalans.

Wij zullen thans de betekenis ener sluitende begroting nader uiteenzetten.

Sub. A. Evenmin als een particulier, kan de Staat boven haar stand leven, maar moet zij de tering naar de nering zetten. Er moet gezorgd worden voor een sluitende begroting, hetgeen betekent, dat er evenwicht dient te zijn tussen de ontvangsten (belastingen en retributien) enerzijds en de uitgaven (sociale voorzieningen) anderzijds. Is er geen even wicht, dan is het juiste finantieel beleid, dat allereerst de uitgaven door invoering van bezuinigingsmaatregelen besnoeid worden. Is dit middel alleen niet voldoende, dan komt in de tweede plaats verhoging der heffingen in aanmerking. Het spreekt vanzelf, dat bij de bevolking deze maatregelen niet populair zijn, daar het volksinkomen vermindert en deze deflatie-politiek veel gekenmerkt wordt door malaise, werkeloosheid, verliezen van particuliere ondernemingen. Slechts een regering, die steunt op de grote meerderheid van een volk, zal in staat zijn haar plannen in dit opzicht ten volle te verwezenlijken.

Slaagt een regering er niet in een sluitende begroting te verkrijgen, dan gebeurt het volgende. De Staat geeft, om zich de nodige kasmiddelen te verschaffen, schuldbekentenissen op korte termijn uit, z.n. schatkistpromessen en biljetten. Teneinde deze bij het publiek ingang te doen vinden, verplicht de Staat de Circulatie-Bank deze papieren tot een abnormaal hoog percentage (soms tot 95%) te belenen. Met een gering bedrag aan eigen geld, krijgt het publiek grote bedragen aan schatkist-papier in handen. De circulatie-bank is door de gevolgde belenings-politiek verplicht het overgrote deel van het geld te verschaffen. Aan deze abnormale credietvraag kan zij uiteraard slechts voldoen door het drukken van bankbiljetten. Daar de goudvoorraad niet evenredig vermeerdert, is het noodzakelijke gevolg, dat het dekkings-percentage, dat is de verhouding van de direct oplosbare schulden (bankbiljetten, credit-saldi in rekeninge-courant, bankassignatien) tot het edel metaal, al of niet gemunt, afneemt. Het buitenland, dat de binnenlandse financiële verwikkelingen wantrouwend gadeslaat, ontdoet zich van de vorderingen, die het dubieus acht. Ook binnenlandse geld-beleggers verliezen hun vertrouwen in hun valuta en vluchten in buitenlandse waarden. Het gevolg van dit vergrote aanbod van binnenlandse deviezen en vraag naar buitenlandse is, stijging der wisselkoersen op het buitenland en daling der notering van de binnenlandse valuta. Het geld deprecieert dus.

In het binnenland doen zich inmiddels de volgende verschijnselen voor: De Staat pompt, door betaling van haar schuldeisers (ambtenaren, leveranciers, betalingen van renten) grote hoeveelheden minderwaardig geld in de circulatie. Dit heeft stijging van het binnenlands prijsniveau ten gevolge en wel om tweeërlei redenen:

1o. door het in werking treden van de economische wet, die zegt, dat de hoeveelheid circulerend geld evenredig is met de goederen-prijzen. Verdubbelt dus de hoeveelheid geld, dan worden de goederen ook tweemaal zo duur.

2o. Het geld wordt steeds minder waard. Hoe langer men spaart hoe grotere verliezen men leidt. Velen kopen goederen zodat door de vergrote vraag de goederen-prijzen verder stijgen.

Een verder gevolg is, dat er een verschuiving plaats heeft in de credietverhoudingen. De debiteuren worden bevoordeeld ten koste van de schuldeisers.

Tengevolge van het stijgend prijsniveau, nemen ook de kosten voor levensonderhoud toe, de lonen zullen dus verhoogd moeten worden, hetgeen dan ook geschiedt. Maar de practijk leert, dat de loonsstijging in veel minder snel tempo gaat, dan de stijging der kosten voor levensonderhoud. Hoewel de lonen dus nominaal toenemen, heeft in werkelijkheid loonsverlaging plaats. Gewoonlijk gaat een en ander gedurende een korte tijd gepaard met een periode van schijnbloei, doch dan volgt onherroepelijk de weerslag. Teneinde de scheve verhoudingen weer recht te zetten, moet ten slotte op een veel lager niveau worden gestabiliseerd.

Het is wel duidelijk, dat een dergelijke politiek, die men aanduidt met de naam inflatie, in werkelijkheid betekent een bijzonder hoge belasting en dat de bevolking in haar brede lagen verarmt. Enige cijfers ter toelichting: De Engelse econoom Prof. Keynes schat het bedrag, dat de Duitse regering tot 1922 jaarlijks door inflatie liet opbrengen op £ 75 à 100 millioen. De Sovjetregering maakte de bevolking gedurende de periode 1918-1921 1234 millioen goudroebel (*f* 1.20) armer. De Poolse regering „verdiende" tot 1924 £ 112 mill. door het bewust veroorzaken ener inflatie.

In het voorgaande komt wel duidelijk de zeer grote betekenis ener sluitende begroting aan het licht en de werkzaamheden der regering, die hiertoe moeten leiden, verdienen de volle medewerking der bevolking.

(Wordt vervolgd.)

J. Nijman, Accountant.

Het Uiverraport.

Bijzonder actueel, na het ongeluk van de Kwikstaart, is het thans in de Nederl. bladen verschenen Uiverrapport.

Veel waarde voor het zich ontwikkelende vliegwezen heeft het rapport zeker niet en de vraag naar de oorzaak blijft duister.

Aan het lijvige rapport ontlenen we slechts het volgende:

De meest voor de hand liggende veronderstelling is, dat het den piloten niet mogelijk geweest is, zich voldoende aan de noodlottige invloed der dalende luchtstromen te ontrekken, dat zij de bestuřing met het verticale roer zijn kwijt geraakt en in hun uiterste pogingen de besturing in handen te houden er niet aan konden denken om te landen, eensdeels omdat een landing in het heuvelachtige terrein allergevaarlijkst moest worden, anderdeels omdat zij geen handen vrij hadden om zich op de landing voor te bereiden, met het gevolg, dat zij met een eigen snelheid van tenminste 225 km. de grond raakten.

De gewijzigde koers, de vermoedelijke draairichting, stuurboord uit, het niet instellen van een andere koers dan die naar Bagdad, de enigszins vooroverhellende stand zo dicht bij de grond en last not least het aan de grond lopen zelf, het zijn voor de commissie alle aanwijzingen, dat men het toestel niet meer op voldoende wijze kon besturen.

Is deze veronderstelling juist, dan dringt zich de vraag naar voren of een gemakkelijker te besturen toestel wel veilig door de bui heen gebracht zou zijn. De mogelijkheid, dat het gelukt zou zijn, bestaat zeer zeker, maar een bevestigend antwoord op deze vraag is overigens niet te geven.

Men kan ook de veronderstelling maken, dat de piloten, om welke reden dan ook laag vliegend omgekeerd waren, wijl de storm hun te machtig werd en het toestel daarbij nog behoorlijk in de hand hadden. Een plotseling optredende plaatselijke dalende luchtstroom zou het toestel dan onverwacht tegen de grond gedrukt hebben, dan wel de piloten zouden zich in de juiste hoogte vergist hebben. Een goede verklaring voor de terugkeer is hierbij evenwel niet te geven; de piloten zouden opnieuw voor verscheidene minuten door het hevigste deel en de dalende luchtstromen van de bui moeten vliegen terwijl zij wisten, althans konden weten, dat, door voortgaan in de oorspronkelijke richting, de bui spoedig doorkruist zou zijn. Immers ruim een half uur geleden had het nog op geen 20 km. afstand liggende Rutbah 30 tot 50 km. zicht gemeld. Een vergissing omtrent de juiste hoogte is naar de mening der commissie niet aannemelijk; meer dan 30 of 40 m. kan de hoogte-aanwijzing bezwaarlijk fout geweest zijn; bovendien moest de gezagvoerder met net oog op de vele heuvels rekening houden met een terrein, dat 60 à 100 m. hoger lag dan de vlakte, waarin de „Uiver" aan de grond kwam.

Bliksem-inslag?

Het is ook mogelijk, dat de piloten tengevolge van blikseminslag verdoofd of gedood zijn geworden en het toestel onbestuurd naar omlaag ging. In het gedeelte van de bui, waarin de „Uiver" zich tijdens het ongeluk bevond, woedde een hevig onweer. Een electrische ontlading over het metalen toestel is dus geenszins onaannemelijk en er zijn ook enkele tekenen (de ronde, schijnbaar geponste gaten in bakboordsvleugel, een spoor op een revolver, dat aan vonkoverslag te wijten zou kunnen zijn), die in deze zin enige aanwijzing geven. Maar, al ware de veronderstelling van een electrische ontlading over het toestel juist, dan zou dit nog volstrekt niet behoeven in te sluiten, dat de piloten hiervan een nadelige invloed zouden hebben ondervonden. De commissie kent uit de litteratuur geen gevallen van ernstige beinvloeding der opvarenden van metalen vliegtuigen door blikseminslag. Ook zou het al zeer toevallig geweest zijn, wanneer beide piloten tegelijk het slachtoffer waren geworden, terwijl bij de lijkschouwing geen tekenen van verwonding of dood door blikseminslag zijn gevonden. Dat deze niet gevonden zijn is evenwel weer geen onaantastbaar bewijs, dat de piloten inderdaad niet door de bliksem gedood of verdoofd zijn geworden.

Al moge blikseminslag als oorzaak van het geval dus onwaarschijnlijk zijn, de mogelijkheid is niet met zekerheid uitgesloten.

Breuk in de lucht als oorzaak van het ongeval komt zeer onwaarschijnlijk voor. Buiten de plaats van het ongeval werden nergens sporen van het vliegtuig gevonden.

Van kwaadwilligheid of misdaad kwam geen enkel positief feit ter kennis van de commissie. Zij verwijst naar het schrijven van haren voorzitter van 25 Februari 1935, no. 22, gericht aan den Minister van Waterstaat, waarin te kennen werd gegeven, dat waar de Minister zich dienaangaande blijkens zijn gepubliceerde tegenspraak der lopende geruchten omtrent misdaad en kwaadwilligheid reeds een vaste mening gevormd had, de commissie geen aanleiding had, harerzijds daaromtrent een nader onderzoek in te stellen, tenzij tot dusver onbekende feiten of aanwijzingen een nieuw licht mochten geven.

Eindconclusies.

Als hoofdoorzaak moet worden aangezien het buitengewoon ongunstige weer, waarin het vliegtuig zich bevond.

Waarschijnlijk hebben tot het ongeluk bijgedragen de minder gunstige vliegeigenschappen van het toestel in zeer slechte weersgesteldheid en de nog geringe praktijk, die de piloten met het toestel verkregen hadden.

De mogelijkheid van blikseminslag en dientengevolge van plotselinge verdoving of dood van de piloten is als oorzaak van het ongeval evenwel niet uitgesloten.

De commissie verenigt zich dus in hoofdzaak met de door dr. van der Maas in zijn rapport neergelegde conclusies.

De kwikstaart neergestort.

De K.L.M. heeft in het laatste half jaar wel pech gehad.

Nauwelijks is het onderzoek van de Uiver beëindigd, of na de Leeuwerik verbrandde nu ook de Kwikstaart en deze laatste nog wel voor de ogen van het personeel van Schiphol.

Zondagmorgen vroeg werden we reeds door dit onheilsbericht verrast.

De Aneta-telegrammen gaven het volgende droevige relaas:

AMSTERDAM: Het K.L.M.-vliegtuig F, 22 „Kwikstaart is gisterenmorgen om 9.30 uur, toen 't voor Hamburg en Malmoe startte door motorstoring neer gestort. De piloot Silberstein, de marconist Nieboer, de werktuigkundige van Dijk, benevens de Engelse passagiers Newmann en Hodson werden gedood. De hofmeester en de 13 overige passagiers konden direct na de val uit het in brand gevlogen vliegtuig gered worden.

De passagiers werden zwaar gewond naar het Wilhelmina-gasthuis vervoerd. Deze waren de Engelsman Faulkner, de Zweed Hellstroem, en de Zweedse dame Karlstedt, de enigste Hollandse passagieres, Mej. C.M. Appell, uit Scheveningen bleef ongedeer.

Volgens ooggetuigen keerde de Kwikstaart na het draaien terug, maakte een scherpe hoek en schampte daarbij met de linkervleugel tegen de polderdijk, die op deze plaats zeer hoog is in verband met de werkzaamheden voor het nieuw te bouwen viaduct. Het toestel maakte daarop een halve slag stuurboord om en kwam met de staart omhoog en de kop naar de grond gericht met een daverende slag neer, waarbij een grote stofwolk opging.

Na ongeveer 20 seconden hoorde men een kleine ontploffing, die geen brand veroorzaakte, maar direct daarna volgde een tweede ontploffing, waarop een steekvlam door het gehele vliegtuig schoot, dat onmiddellijk vlam vatte en in weinige ogenblikken totaal uitbrandde. Vermoedelijk speelde de wind door het toestel, dat vrijwel in de richting van de wind lag.

Op de weg trainende wielrenners schoten in allerijl toe en hielpen de passagiers

Aankomst en vertrek der schepen in de week van 21—27 Juli 1935.

SS.	Aank.	Van	Vertr.	Naar
Ingrid Horn	21	Hamburg	21	Cartagena
Karibia	—	Curaçao	21	Maracaibo
El Libertador	21	Maracaibo, Aruba	21	Aruba, Maracaibo
Medea	24	New-York via Haiti	24	Aruba, Maracaibo
El Libertador	24	Maracaibo, Aruba	24	La Guaira
Caribia	25	Pto. Barrios	25	Hamburg
Luna	26	Maracaibo	26	N.-York via P. Cabello
El Libertador	26	La Guaira	26	Aruba, Maracaibo
Alemania	—	Curaçao	26	Maracaibo
Bennekom	27	Costa del Pac., Cristobal	27	L'pool, R'dam, A'dam, Hamburg
Davisian	27	Liverpool	28	Cristobal

uit de romp trekken, waarbij hofmeester Haaberer dapper zijn plicht deed. Het was een groot geluk, dat door de geweldige schok de cabinedeur opengesprongen was. De omgekomen Engelse passagiers zaten in het eerste compartiment, waardoor er voor hen geen gelegenheid was te ontkomen. De lijken van allen waren volkomen onherkenbaar verkoold en vreselijk om te zien. Vanaf de controletoren op Schiphol had men de ramp met grote ontzetting waargenomen. Onmiddellijk werd de geneeskundige diensten en de brandweer gewaarschuwd, terwijl de eigen reddingsdienst van Schiphol kwam aansnellen. De brandweer was binnen enkele minuten met twee motorbrandspuiten onder leiding van opperbrandmeester Schuitemaker ter plaatse, waarna met een straal op de waterleiding het vrijwel uitgebrande toestel geblust werd. Ook de Geneeskundige dienst was spoedig aanwezig, die de drie gewonden naar het ziekenhuis transporteerde. De overige passagiers keerden naar Schiphol terug, alwaar zij later door het parket verhoord werden.

De onmiddellijk gewaarschuwde burgemeester van de gemeente Haarlemmermeer, de heer Slob, nam de eerste orde maatregelen en zette het terrein af met behulp van militaire politie, marechaussee en Amsterdamse politie. Op de plaats van de ramp waren al spoedig burgemeester de Vlugt van Amsterdam alsmede de commandant van de brandweer Gordijn aanwezig. Advocaat Generaal Reilingh arriveerde spoedig, die dadelijk een aanvang maakte met het onderzoek in samenwerking met den Inspecteur voor de Luchtvaart Van der Heyden, die gegevens verzamelde voor het technische rapport. Na afloop van het eerste onderzoek werden de lijken naar het ziekenhuis vervoerd.

Havenmeester Thomson stond op het punt met vacantie te gaan en wilde juist in zijn auto stappen, terwijl hij het vliegtuig naoogde. Tot zijn ontsteltenis stortte het toestel op enige afstand van hem neer en zag hij de grote vuurzuil opstijgen. De directeur der K.L.M., Plesman, die te Groningen vertoefde, werd per extra vliegtuig aangebracht en leidde in de namiddag diep ontroerd de persconferentie. Hij deelde mede, dat de sectie op de lijken door de doctoren Hulst en Slotboom uitgevoerd, aantoonde, dat de slachtoffers onmiddellijk bij het neerkomen gedood waren.

In grote drommen en eindeloze rijen kwamen nieuwsgierigen per fiets en per auto aangesneld, maar werden door de politie door middel van touwen op grote afstand gehouden van de overblijfselen van de „Kwikstaart", die ongeveer 50 meter in het land lag en dat uit niet meer bestond dan uit een verwarde hoop ijzer en staal. Een vleugel was afgebroken licht verbogen, de propellers waren diep in de grond gedrongen. Alles wat aan hout aan het vliegtuig was, is weggebrand. Bij het wrak was een troepje deskundigen aan het zoeken, of er sporen waren te ontdekken waarom de linkermotoren gehaperd hebben. Volgens verklaringen van de K.L.M.-directie heeft de trotse Kwikstaart zich altijd een voortreffelijk vliegtuig betoond met uitstekende vliegeigenschappen.

Het tragische ongeluk, dat deze prachtige zomerdag zozeer verstoorde, heeft alom in den lande diepe ontroering verwekt.

Streef er naar steeds goed te zijn voor allen, die U omringen en liefhebben. Eens komt er een dag, dat gij het laatst met hen tezamen zijt en dat gij zult wensen méér voor hen geweest te zijn.

INGEZONDEN.

Buiten verantwoordelijkheid der Redactie, zoowel wat vorm of inhoud als wat strekking betreft. De kopy wordt zelfs bij niet-plaatsing nimmer teruggegeven.

Idealen — Idealen.

Onze tijd heeft geen idealen meer, zegt men. En toch heeft geen tijd de mensen begeriger zien haken naar, geweldiger zien strijden voor de verwezenlijking van hoge idealen. Nooit is het verlangen naar vrede heviger, de kreet om vrede algemener en sterker geweest, en tóch worden de kloven tussen de standen aldoor breder, groeit aldoor de haat tussen volken en rassen.

Gelijkheid onder de mensen! En wij zien de sterken in hun waanzinnige jacht naar geld — plezier — eer en al d'andre vermaken dezer wereld de zwakken onder de voeten lopen en verpletteren. De kreet om **Broederschap** en liefde schalt aldoor luider — en wij zien de haat en wrok groeien met de dag — wij zien de mensen zich voorbereiden op leven en dood.

Wij lezen en horen de kreet om **Vrijheid**, en wij zien de mensen gekerkerd (in naburige Venez. landen) en gedood, onder hun die gewaagd hadden vrije woorden te spreken te getuigen voor waarheid en recht! Onder de kreet van **eenheid** trekken de volkstammen tegen elkander op, en onder de kreet van **humaniteit** vieren brutaliteit en bestialiteit hoogtij! Het zijn grote ideën die thans de wereld beroeren, heerlijke idealen waarnaar het mensdom streeft, doch waarvan zij helaas steeds verder en verder afwijkt. De vijanden van het H. Geloof prijzen de idealen van Christus als de hunne aan. De grootse ideeën van den Christus verkondigen zij als hun evangelie, dat de mensheid gelijkheid — vrede en vreugd, vrijheid — broederschap en liefde zal brengen —; onder de éne voorwaarde, dat men zich vijandig stelle tegenover de H. Kath. Kerk! En hier op Curaçao, ik was er bij, vele kath. mannen hebben in menselijk opzicht niet de durf hun katholiciteit te tonen. Waakt op! Mannen die nog sluimeren, laten wij ook eens voor de idealen van den Christus strijden, doch met Hem onder Zijn banier! Laten wij ook eens opkomen, deze idealen in daden omzetten, zodat de misleide katholieken erkennen, dat slechts in en door het Christendom ware liefde en vrede gelijkheid en vrijheid kunnen bloeien! Buiten Hem is dwaling! Heden nog trekken de helpers van het oscurantisme door Curaçao om de aan Christus gelovige harten, hun kostbaar geloof te ontroven, men ziet hun dagelijks, belast met bijbels enz. onder ons lopen. Met Christus, leert ons de ervaring, zullen de meest vrije sociale en politieke toestanden der mensheid ten zegen zijn, doch zonder Hem, gaan allen en alles in vernedering, schande en ellende ten onder. Laten wij mannen streven voor den Heiland voor ons God en Koning, doch langs de door Hem aangewezen weg!

Jos. M. Hellburg.

De beruchte Danci Danci.

De beruchte danspartij in de punda steegjes worden weer van hoge waarde geaprecieerd. De nette en semi nette burgerij is weer verzot als voorheen en gaat weer met de orgel en wirie lawaai dansen. Wat een leven! Wat een genieten op Katholieke feestdagen in onze stad! Zij die er naar toe rennen, noemen het plezier in die zorgeloze steegjes, waar de eer en gevoel op stal gezet wordt! Treurig en erger nog om te zien wat daar in die nauwe danszalen wordt uitgeoefend. Van 's avonds 8 tot in de ochtend uren draaien vrouwen en mannen in het rond als bezetenen. Jongelingen die nauwelijks de schoolbanken verlaten hebben vliegen de publieke danshuizen binnen om daar te genieten tussen een groep „Nachtvlinders". Is dat ons Curaçao vooruit, althans in zijn meest uiterlijke vorm! Onder de invloed van alcohol draaien ze met de orgel mee en maken allerhande obscene bewegingen. Weg met de danci danci, moeten wij allen uitschreeuwen. Die zwijgt, stemt toe!

Jos. M. L. Hellburg.

GEMENGD NIEUWS.

De „Grand Old Lady of the Atlantic".

De Mauretania, de „Grand Old Lady of the Atlantic", op Curaçao geen onbekende heeft haar laatste tocht gemaakt.

Te Rosyth is zij vastgemeerd langszij de Bayern, een Duits oorlogschip, dat onlangs van Scapa daarheen gesleept werd voor afbraak.

Het publiek zal beide schepen kunnen bezichtigen tegen een klein toegangsgeld, dat voor liefdadige doeleinden zal worden aangewend.

De Mauretania is het roemrijkste schip, dat in de moderne tijden de Oceaan bevaren heeft. Zij veroverde de blauwe band van de Atlantische Oceaan, en voerde deze een generatie lang.

In 1903 sloot de Britse regering een overeenkomst met de Cunard Maatschappij, krachtens welke twee schepen van 21 tot 25 knopen snelheid gebouwd zouden worden voor mail- en reizigersdienst. Als voorwaarde werd gesteld, dat in oorlogstijd de admiraliteit de beschikking erover zou hebben.

In overeenstemming hiermede werd de Mauretania gebouwd door Swan, Hunter, Wigham Richardson & Co. te Tyneside, en de Lusitania door John Brown & Co. te Clydeside, dezelfde firma die thans de Queen Mary gebouwd heeft. Beide schepen waren voorzien van Parsons turbines van 70.000 P.K., vier schroeven voortbewegend.

In 1907 kwamen de twee schepen in de vaart, eerst de Lusitania, die onmiddellijk voor Groot-Brittanië het Atlantische record won, kort daarop de Mauretania, die het record nog verbeterde.

De beide zusterschepen bleven met zeer grote en zelfs toenemende snelheid varen, tot de Mauretania gemiddeld 26,06, en de Lusitania 25.85 knopen deed. Beide waren 790 voet lang en hadden een inhoud van 31.550 ton.

De Lusitania werd de 7 Mei 1915 om kwart over twee in de namiddag, terwijl zij met een snelheid 18 knopen voer, en honderden vrouwen en kinderen op de dekken stonden, door de Duitse duikboot U 20 getorpedeerd. Ofschoon er gedurende de oorlog vele schepen ten onder gingen, trok dit feit destijds enige aandacht, aangezien er 1198 mensenlevens mede verloren gingen.

Gelukkiger was haar zusterschip, de Mauretania, die gedurende de oorlog aanvankelijk de gewone Trans-Atlantische dienst onderhield. Haar grote snelheid was van veel belang met het oog op mogelijke aanvallen door vijandelijke kruisers. In Juni 1915 bracht zij troepen over naar Mudros voor de campagne in Gallipoli, en vier maanden later werd zij een hospitaalschip, tot zij in December 1916 als transportschip voor Canadese troepen in gebruik kwam. In het begin van 1918 werd zij een gewapende kruiser, maar van April 1918 af diende zij, evenals de Olympic en de Aquitania, als transportschip voor Amerikaanse troepen. In tegenstelling tot de Olympic had de Mauretania in deze periode toen (tot November 1918 toe) 1.037.00 manschappen over de Oceaan gebracht en nimmer een vijandelijke aanval te verduren.

Behalve de Lusitania verloor de Cunard lijn niet minder dan 20 schepen gedurende de oorlog.

MAN, DIE NEW-YORK EEN NIEUW AANZIEN SCHONK.

Ex-millionnair-krantenjongen sterft in armoede.

De ineenstorting van een geweldig vermogen, gemaakt door Abraham Lefcourt, een New-Yorksen krantenjongen en schoenpoetser, die opklom tot de hoogste toppen der financieele macht, is dezer dagen aan het licht gekomen bij zijn boedelscheiding, waarbij bleek, dat Lefcourt slechts een vermogen van 224.000 gulden naliet, waartegenover 'n schuldenlast stond van meer dan 7.000.000 gulden.

In de loop van zijn sprookjesachtige carrière heeft Lefcourt zich op talloze handelsobjecten geworpen. Op de leeftijd van 25 jaar was hij leider van een groot levensmiddelenbedrijf. In 1911 wierp hij zich op de kledingindustrie, welke hij binnen tien jaar geheel controleerde.

Tenslotte werd hij handelaar in onroerende goederen en als zodanig veranderde hij het hele aanzien van New-York door de ene wolkenkrabber na de andere te bouwen.

Een van zijn grootste ondernemingen was de bouw van het 45 verdiepingen hoge oude Consolidated Stock Exchange-gebouw, thans gebruikt door de International Telephone Corporation.

In 1928 werd zijn vermogen geschat op 140.000.000 gulden, terwijl hij dat jaar ongeveer 70.000.000 gulden besteedde aan nieuwe gebouwen.

Zijn ondernemingen mislukten echter tengevolge van de daarop volgende depressie en toen hij drie jaar geleden stierf was hij in een hopeloze strijd gewikkeld met een groot aantal commissies van zijn schuldeisers.

Een Habsburger overleden.

Juist op het moment, dat de herroeping van de Anti-Habsburgwetten door de Oostenrijkse Regering de indruk doen ontstaan, dat de ster der Habsburg dynastie weder in opkomst is, overleed Donderdag te Berlijn een van de meest typische leden van dat doorluchtige huis, de vroegere aartshertog Leopold Ferdinand, die meer dan 30 jaren geleden afstand deed van zijn titels en sindsdien eenvoudigweg bekend is geweest is als mijnheer Leopold Woelfling. Hij was 66 jaar oud en verkeerde in de grootste armoede.

De bewuste aartshertog was de oudste zoon van den laatsten groothertog van Toscane en achterneef van wijlen Keizer Frans Jozef. Hij diende als kolonel in het Oostenrijkse leger, raakte verliefd op een jonge actrice, Wilhelmina Adamovic en deed, om haar te kunnen trouwen, afstand van zijn erfelijke rechten en titels, waarbij hij de naam van Woelfling aannam. Volgens overeenkomst met het Huis Habsburg was hij verplicht, Oostenrijk te verlaten, doch tevens gerechtigd apanage te ontvangen.

Vervolgens werd hij Zwitsers onderdaan. De idylle duurde echter slechts tot 1907, in welk jaar het wederzijds goedvinden de scheiding werd uitgesproken. Kort daarna huwde hij een ander meisje uit de burgerstand, Marie Ritter, doch in 1917 eindigde ook dit huwelijk in een echtscheiding.

Na de oorlog en het daarop volgende uitroepen van de republiek in Oostenrijk verloor het Huis Habsburg niet alleen zijn troon, doch tevens al zijn particulier bezit, waardoor Woelfling berooid achterbleef. Hij trachtte achtereenvolgens in zijn levensonderhoud te voorzien als goochelaar in cabarets, journalist, verzekeringsagent en winkelier, waarbij hij van Zwitserland via Berlijn naar Wenen zwierf en weer te Berlijn terugkeerde, om daar een paar jaar geleden voor de derde maal te trouwen en geheel in het verborgene voort te leven. Woelfling heeft verscheidene boeken geschreven en talloze artikelen het licht doen zien over de meer intieme geschiedenis van het vroegere keizerlijk hof te Wenen.

Boekbespreking.

We ontvingen de eerste aflevering van de Kantoormachinegids, uitgave N.V. Drukkerij en Uitgeverij v/h C. de Boer Jr., Den Helder.

Wat beoogt dit tijdschrift?

1 Objectieve behandeling van alle kantoormachines door onafhankelijke deskundigen.

Hieraan bestond grote behoefte. De publicaties van fabrikanten en handelaren geven vaak een eenzijdige kijk op de betekenis en mogelijkheden der door hen in de handel gebrachte machines. Waar met de aanschaffing van kantoormachines in de regel grote bedragen gemoeid zijn, betekent dit tot op zekere hoogte een gevaar.

De Kantoormachinegids wordt geredigeerd door de Afdeling Adviesbureau en Inlichtingendienst inzake Kantoormachines van het Raadgevend Kantoor voor Organisatie en Efficiency te Amsterdam en staat onder leiding van R.W. Starreveld Accountant N.I.v.A. Daardoor is de verzekerd.

2. Alle machines worden op uniforme nodige deskundigheid en objectiviteit wijze onderzocht en besproken.

De gegevens over gelijksoortige machines zijn daardoor gemakkelijk vergelijkbaar.

3. Combinatie van een tijdschrift en een boek.

De maandelijkse afleveringen kunnen eerst als een tijdschrift worden gelezen en daarna in een verzamelband, overeenkomstig de op iedere bladzijde gedrukte aanwijzingen, worden opgeborgen. Zij vormen dan een naslawerk voor kantoormachines, dat nimmer veroudert, daar voortdurend de nodige aanvullingen en correcties worden aangebracht.

4. Tijdsbesparing voor den gebruiker.

Tot nog toe kostte het zeer veel tijd, om over een bepaald machine type de nodige gegevens te krijgen. (Doorbladeren van reclamemateriaal, tijdschriften en boeken). In de Kantoormachinegids zijn de beschrijvingen van de de verschillende machines systematisch gerangschikt en men kan ogenblikkelijk de gegevens van de machnies vinden. Het naslaan wordt bovendien nog vergemakkelijkt door de aanwezigheid van een alfabetisch register van machine-merken.

Onmisbaar voor accountants, administrateurs, boekhouders, chefs de bureau enz.

BEKENDMAKING.

Te beginnen met **Donderdag**, den **8n. Augustus d.j.**, zal er, zoolang er zaken zijn, die in de termen vallen om te worden verkocht, **elken Donderdag eventueele feestdagen uitgezonderd**, openbare verkooping worden gehouden van de bij de N.V. De Spaar- en Beleenbank van Curaçao beleende voorwerpen, die verstaan zijn.

De verkoopingen zullen worden gehoudeń ten kantore van de vennootschap en telkens des **voormiddags te 9 uur** een aanvang nemen.

De voorwerpen, die in deze verkooping zullen worden opgenomen, zijn die, ingeschreven gedurende het jaar **1933** en gemerkt van af **No. B 4306** tot en met **No. C 5488**, waarop de interesten niet zijn voldaan.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop van hunne panden te voorkomen door alsnog zoo spoedig mogelijk de verschuldigde interesten aan te zuiveren,

Willemstad, den 19n. Juni 1935.

De Voorzitter,

P. L. Gorsira.

4 3

Satyre en humor.

Bolsjewisten in smoking.

Bij de avondfeesten, galabanketten en operavoorstellingen, die in Moskou gegeven werden ter ere van hoge gasten zoals Benesj en Laval, waren de heren uit de hoge bolsjewistische kringen in onberispelijk avondtoilet. Zij zagen er kortom zo uit dat zij op een bal van het Engelse hof een goed figuur zouden hebben gemaakt.

Er is niets op tegen dat men bij de ontvangst van honorabele figuren zich steekt in een passend costuum.

We zouden er dan ook verder het zwijgen toe gedaan hebben als het verhaaltje niet nog een vervolg had, een vervolg dat zeer prozaïsch in de advertentierubriek van de Prawda verzeild raakte.

Mogen wij u uitnodigen mee te lezen:

De Partijleden, die ter gelegenheid van het bezoek der buitenlandse autoriteiten smokings, rok-costumes, japonnen of juwelen in bruikleen hebben ontvangen en deze nog niet hebben terugbezorgd, worden bij deze aangemaand zulks alsnog ten spoedigste te doen.

De uitgeleende voorwerpen, die binnen drie dagen na het verschijnen van dit blad niet zijn ingeleverd, worden voor rekening van den gebruiker afgehaald.

Zie, zo zat dus de vork aan de steel? Een ontvangst in overalls is een beetje bar, maar in overhemd met riem en rijglaarzen zou dat niet democratischer, niet Russischer geweest zijn dan een receptie in geleende avondkleding, waarop de kameraden die de ere genoten ze te hebben mogen dragen, blijkbaar toch nog trots zijn, dat ze met de terugzending — getuige de advertentie — niet zo heel veel haast beliefden te maken?

Don Juan.

„Ach, wist ik maar, of Hendrik van mij houdt," zuchtte Elise.

„Dat doet hij zeker," zei haar zuster, „waarom zou hij juist voor jou een uitzondering maken?"

Goed advies.

„Ik wou graag zangles nemen, waar zou ik naar toe gaan?"

„Naar de woestijn."

Dat kwam uit.

Dokter: „Ik voel hier op uw hoofd een verdikking, die wijst op een zeer nerveus karakter."

Patiënt: „Dat komt uit. Mijn vrouw is altijd zeer nerveus."

Waar blijft de logica?

„Ik trouwde 'n halven gek, en dan praten de mensen nog over een mariage de raison."

Professorale verstrooidheid.

Dokter: „En nu zal ik even een receptje voor u schrijven. Waar heb ik nu mijn vulpen gelaten?"

Patiënt: „O dokter, die hebt u zo juist onder mijn arm gestoken om m'n temperatuur op te nemen."

Wraak.

De kleine was bij den tandarts, die hem een slechte kies had uitgehaald.

„Mag ik de kies mee naar huis nemen, dokter," vroeg de jongen.

En hij kreeg de kies.

Hij droeg ze mee naar huis, nam een lepel suiker en legde de kies er in.

„Zo," zei hij met een kwaadaardig lachje, „nou kan je alleen pijn lijden."

Ook nog erger.

„Dat is zeer practisch, dat je een doofstomme wasvrouw hebt genomen. Die verliest tenminste geen tijd met praten."

„Ja, dat had ik ook eerst gedacht, maar nu ben ik er nog erger aan toe. Zij praat nu met haar handen."

Vrouwenstemrecht.

„Heeft jouw vader gisteren gestemd?"

„Hoe zo?"

„Wel, de mijne niet. Moeder zei: „ik zal wel voor je gaan"."

Moeilijk overleg.

„Meisje," zei de heer des huizes tot de nieuwe dienstmaagd, „'t Is hier koud in de kamer. Waarom is de kachel niet aan?"

„Omdat er geen kolen meer zijn," antwoordde het meisje.

„Maar waarom heb je dan te voren niet gewaarschuwd?"

„Omdat ze er te voren nog waren."

Integendeel.

„Heeft dat patent-geneesmiddel, dat ik je aangeraden heb, je tante nog van haar kwaal afgeholpen?"

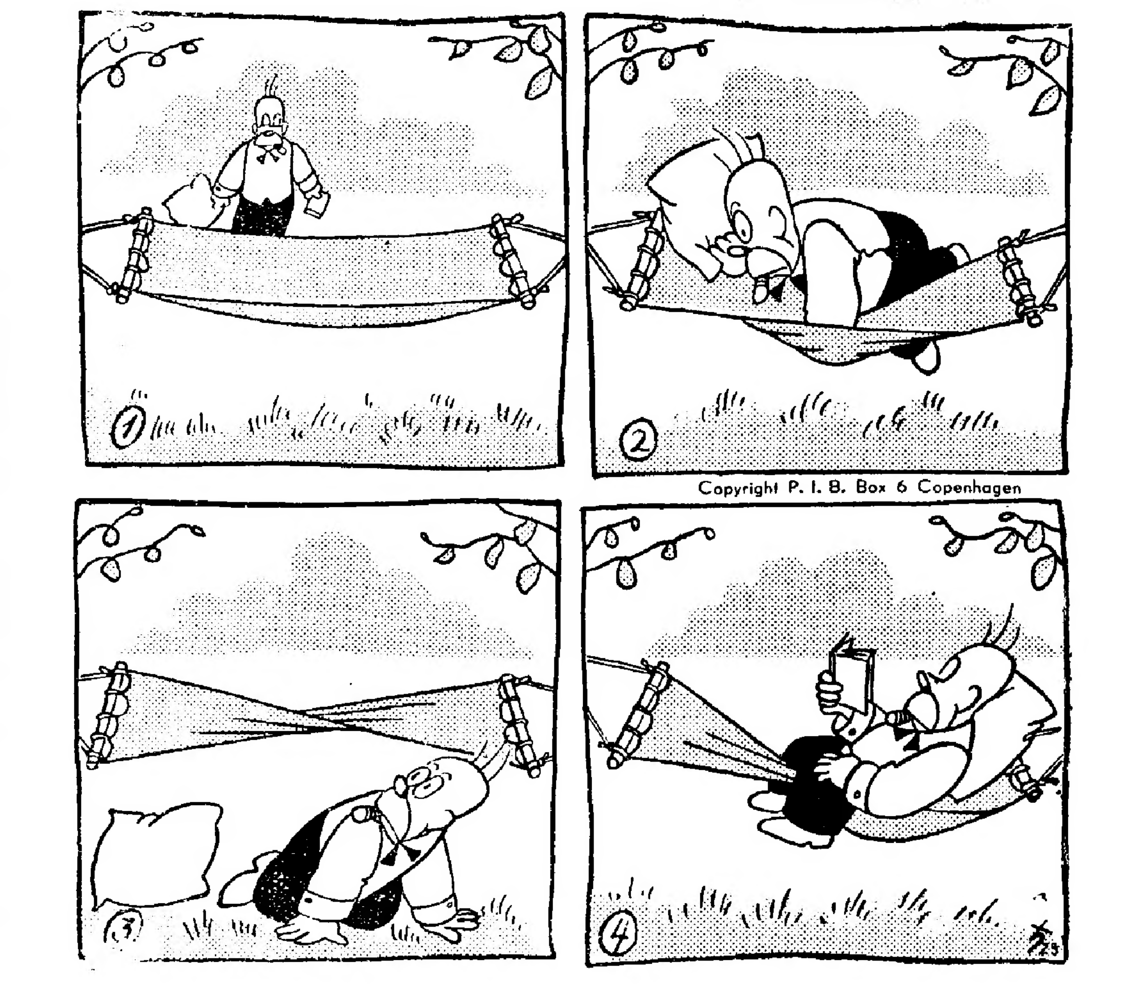
„Nee, integendeel. Door het lezen van de gebruiksaanwijzing, die om het flesje gewikkeld zat, heeft ze er nog twee andere kwalen bijgekregen."

Restitutie.

Een advocaat uit een der noordelijke departementen van Frankrijk heeft bij zijn dood heel zijn vermogen vermaakt aan het gekkenhuis van de stad zijner inwoning.

„Ik heb mijn vermogen gemaakt," schreef hij in zijn testament, „dank zij de gekken die hun geld verspeelden in een proces. Het is niet meer dan billijk, dat ik hun restitutie geef."

Maar de erfgenamen van den man vechten het testament aan op grond, dat de erflater niet meer goed bij zijn verstand was.

Adamson heeft zich een hangmat aangeschaft